

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

za Nemčijo:

celo leto skupaj naprej . . . K 28.—
pol leta 14.—
četrt leta 7.—
na mesec 2-50

celo leto naprej K 33.—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 38.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo). Znanstvena ulica št. 5, telefon št. 85.

Izjava vsak dan s večer izveščem nedolgo in praznično.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm visok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vln., dvakrat po 7 vln., trikrat po 6 v. Poslano (enak prostor) 16 vln., parte in zahvale (enak prostor) 10 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vnosilnice naročnine se ne ozira.

„Naročna tiskarna“ telefon št. 85.

Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati t. t. d., to je administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 25-40 | četrt leta 6-60
pol leta 13-20 | na mesec 2-20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Znanstvena ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 13. marca. (Kor. urad.)
Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

V prostoru južno in vzhodno od Brzezanov več uspešnih podvzetij v predpolju. Severno od iz Zločova v Tarnopol vodeče železnice so dvignile naše čete v sunku 3 častnike, 320 mož in 13 strojnih pušk iz ruskih jarkov.

V Voliniji se je pričelo močnejše bojno delovanje.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Topovski boji in boji z metali min na Kraški visoki planoti in v Vipavski dolini so trajali dan in noč.

Na Cima di Costabella smo zavrnili slabotni italijanski napad.

JUGOVZHODNO BOJIŠČE.

V ožini med Ohijskim in Prespanskim jezerom so zavrnili avstro-ogrski, nemški in bolgarski oddelki francoski sunek.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

DOGODKI NA MORJU.

Dne 12. t. m. rano zjutraj je napadla neka naša hidroplanska flotilja vojaške naprave v Valoni ter vrgla z vidnim učinkom bombe v skupni teži 1200 kg. Opazovali smo obsežne požare. Vsa letala so se dobro ohranjena vrnila.

Brodovno poveljništvo.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 13. marca. (Kor. urad.)
Wolffov urad poroča:
Veliki glavni stan:

ZAPADNO BOJIŠČE.

Južno Arrasa so izvršili angleški oddelki po strelski pripravi na široki fronti pri Beaurainsu sunek, ki se je z izgubami ponesrečil. Ob Ancry, med Avro in Oiso, zapadno od Soissons, v Champagni in na obeh bregovih Mose je bilo bojno delovanje živahno. Severno od Avre so

prodre francoske stotnje proti našim pozicijam. Z ognjem smo jih prisilili pred ovirami, da so se vrnile. Južno od Riponta so Francozi po bobnajočem ognju zopet napadli naše pozicije. V žilavi obrambi smo držali višino 185, za katero so se vršili vroči boji, proti nadmočnim silam. Nekoliko prostora na južnem pobočju je pridobil sovražnik s krvavimi žrtvami.

VZHODNO BOJIŠČE.

Armada skupina general feldmaršala princa Leopolda Bavarskega.

Več odsekov je ležalo pri jasnem vremenu pod ruskimi artiljerijskim učinkom, na kateri smo krepko odgovarjali.

Severno od železnice Zločov-Tarnopol so izvedle naše čete v sunku rezko in preudarno podjetje, pri katerem so vjele 3 častnike in 320 mož ter vplenile 13 strojnih pušk.

Tudi pri Brzezanah in ob Narajovki so prinesli naši sunki v ruske črte vjete in plen.

Na fronti generalobersta nadvojvode Jožefa in pri armadni skupini generalfeldmaršala v. Mackensena je ostal pri malo bojih v predpolju položaj neizpremenjen.

MAKEDONSKO BOJIŠČE.

Med Ohijskim in Prespanskim jezerom so napadli francoski bataljoni naše pozicije, vrgli smo jih nazaj. Pri bombnem napadu naših letalskih flotilj na kolodvor Vertekop (južno od Modene) smo zadeli ter še dolgo opazovali požare.

Prvi generalni kvartirni mojster v. Ludendorff.

Položaj na bojiščih.

Tri dni so Rusi v silnih protisunkih zman poskušali zopet zavzeti med Uzm in Csobanyosom iztrgano jim pokrajino, zlasti obmejni greben Magyaros. Gališki in ogrski domobranci ter nemški bataljoni so bili zavzeli to 4 km široko višinsko pozicijo ter so tam izdatno popravili svojo fronto. Napad je bil že delj časa pripravljen, ker je ta pozicija nudila prav ugoden razgled. Artiljerijska in minka priprava sta bili tako intenzivni, da so mogli napadati v hitrem sunku brez večjih izgub vre-

ci sovražnika iz njegovih jarkov. Najprej so zavzele avstro-ogrške enote višino Magyaros, nato so jih oddelki nekega nemškega polka ojačili ter zasedli z njimi skupaj ves obmejni greben. Še isti dan se je ponesrečil ruski sunek in 9. marca zjutraj juriš več ruskih bataljonov. Tudi dne 10. t. m. je skušal sovražnik popraviti svoj poraz, pri katerem je bil izgubil nad 1000 vjetih, 17 strojnih pušk, 115 zabojev artiljerijske municije in 250.000 patron. To pot je prišel v točo infanterijskega ognja ter je imel izredno velike izgube.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

12. marca. V Concaltu (dolina Ledro) je napadel 11. marca zjutraj sovražni oddelek po artiljerijskem boju in po boju z ročnimi granatami proti Bezzeceli in hribu Siefu naše pozicije v Vattalu severno-vzhodno Lenzuna. Bil je odbit in je pustil nekaj vjetnikov v naših rokah. Na ostali trentinski fronti je vladalo večerj veliko artiljerijsko delovanje. Izvršili so se tudi spopadi med oddelki v dolini Travnolo. Po boju z ročnimi granatami proti južnim obronkom Cime di Boche je podvel sovražnik napad na Panevegio, ki je bil gladko zavrnjen. Na tilijski fronti običajno artiljerijsko delovanje. V odseku pri Kostanjevici na Krasu smo vjele sovražno stražo 9 mož in 1 oficirja.

RUSKO URADNO POROČILO.

11. marca. Zapadna fronta. V okolici Smardna, jugo-vzhodno od Tukuma, vzhodno od ceste v Mitavo, smo izvršili napad s plinom. Na drugih armadnih frontah obojestranski oženj in delovanje izvidnikov. — Romunska fronta. Boji za posest višin severo-zapadno od Ocne se nadaljujejo.

ROMUNSKO URADNO POROČILO.

10. marca. Na celi fronti od Dorne Vatre do Črnega morja se položaj ni izpremenil. Patuljski boj in živahnejše topovsko streljanje v okolici reke Ciobanu, kjer smo vjele nekaj mož. Ob Putni in ob Seretu je razpršila naša artiljerija sovražne delavce, ki so utrjevali sovražne strelske jarke.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

12. marca popoldne. Med Soissonsom in Reimsom je izvršil sovražnik nenaden napad na neki naš strelski jarek v okolici Paissyja, ki smo ga po kratkoma zavrnili. Sovražnik je imel izgube in je pustil vjete v naših rokah. Tekom noči smo dosegli nove uspehe z ročnimi granatami. V odseku Auberville boji patrulj. Število dne 8. t. m. sovražnik v okolici Maisons de Champagne odvzetih strojnih pušk znaša 12. V Woervu se nam je posrečil sunek v nemške strelske jarke severno od Seichepreya. V Lotaringiji boji patrulj. V okolici Saint Martina (severozapadno od Badonvillersa) smo vjele nekaj mož. Sicer je potekla noč povsod mirno.

12. marca zvečer. Med Oiso in Aisno uspešen artiljerijski oženj na sovražne naprave severozapadno od Vingreja. V Champagni smo izvršili popoldne nov napad na nemške pozicije zapadno od Maisons de Champagne. Na fronti 1500 m so vzele naše čete vse sovražne jarke. Zavzeli smo greben višine 185 in vdrl v utrbo na severnem pobočju holma. V tem boju smo vjele kaš 100 mož. Na obeh bregovih Mose precej živahen artiljerijski boj v odsekih Avocourt, Douaumont in St. Mihiel. Danes popoldne proti 4. so obstreljevali Nemci odprto mesto Soissons z vžigalnimi bombami; vžgali smo več požarov.

Belgijsko uradno poročilo.

12. marca. Na belgijski fronti je bilo artiljerijsko delovanje živahno, zlasti pri Dixmuidnu in Steenstraetu. Obojestransko obstreljevanje so popoldne spremljali živahni boji z ročnimi granatami.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

12. marca. Izbojžali smo svoje pozicije tik severo-vzhodno od Bouchavesnesa. Tam so vdrl naše patrulje v sovražne jarke ter vjele nekaj mož. Danes zjutraj smo izvršili pohod proti jarkom južno od Arrasa, vrgli kljub močnemu sovražnemu odporu, bombe v kritja ter prizadejali sovražniku mnogo izgub.

Italijanski hidroplani nad istrsko obalo.

Lugano, 13. marca. (Kor. urad.) »Agenzia Stefani« poroča: V noči na

11. marca so napadle skupine naših hidroplanov ladjedelnice in druge vojaške tvornice v Miljah pri Trstu in so jih bombardirale z vidnim uspehom. Zlasti v ladjedelnici pri Sv. Roku se je opazil obsežen požar. Navzlic živahnemu sovražnemu topovskemu ognju so se vrnili vsi hidroplani na svoje postaje. Neko sovražno letalo se je blizalo dne 10. marca podnevi v veliki višini italijanski obali pri Jakinu. Sprejel je naš odbijalni ogenj, nakar se je odstranilo brez metanja bomb. (Sovražni letalski napad na istrsko obal je sporočen v armadnem poročilu dne 11. marca. Kakor smo izvedeli, je nastala vsled bomb samo čisto neznatna materialna škoda. Pri poletu na obal pri Jakinu se je izvršilo posrečeno poizvedovanje.)

Angleška tolažba z italijanske fronte.

Haag, 13. marca. Iz Londona poročajo: Po daljšem odmoru priobčujo »Times« zopet poročilo svojega dopisnika z italijanske fronte. Končni rezultat daljšega opisa je poskus, potolažiti javnost radi uspehov, katerih ni od nikoder. Poročilo pravi, da si nikdo ne more predstavljati, kako ogromne težkoče nudi gorovje pozm. Avstriji so zgradili za fronto silajna strategična pota in napravili nove utrbe na prostorih več sto milj. Končno tolaži poročevalec javnost, da so Italijani z zasneženih vrhov opazovali ta dela in da so opremljeni s protidredbami napram spomladni ofenzivi.

Gospodarski položaj na Francoskem.

Christiania, 13. marca. (Kor. u.) Norveški list »Tidens Degen« izve iz Pariza, da prihaja gospodarski položaj na Francoskem vedno nevarnejši, ker vlada vsled skrčenega prometa vedno hujše pomanjkanje premoga in ker nekaterih živil, zlasti surovega masla in krompirja sploh ni več dobiti. Tudi druge težkoče se vedno množe.

Italijanski mornarji v armadi na kopnem.

Berolin, 12. marca. Kakor se poča iz Rima, je odredil italijanski kraljevski namestnik, da mornariški novinci letnikov 1897. in 1898. ne nastopijo svoje službe v mornarici, marveč v armadi na kopnem.

LISTEK.

Pozabljenec in samski stan.

Luigi Calco.

Ze zopet rekviriram v znanih prostorih, ki so posebno priljubljeni bogatemu stricu mojega tržaškega prijatelja.

Za dolgo mizo pa sede zopet v lepi slogi zbrani vsi vaši in moji znanci, cmokajo z ustmi in požirajo ono dolenjsko črnino, ki rase na Gadovi peči. Da bi bili jeziki bolj namazani, je naročil Blaž Bogataj takoj cel šefan maže z besedami:

»Danes ga bomo pa pili in lukali. Danes je preteklo ravno dvainšestdeset let, odkar so prinesli k Bogataju nekaj v povojke zavitega. To so potem nesli h krstu in krstili na ime Blaž. Po krstu so pa šli moj rajni oče, ki so bili tudi Blaž, oba botra in babica, tista Čemažarjeva Polona, v tedaj, žejnim grlom najbolj znano gostilno »Pri babjem piskru«. Tam so pili kuhano vino ter obirali piščance in druge dobre stvari. To so pa delali toliko časa, da se je začel boter ženiti pri babici, moj oče pa pri boterci. V vse te posle so se tako zverovali, da so se ga tako nalezil, kot berač mraza.

Pozno v noč so potem tovorili vsak svoje breme proti domačemu ognjišču. Pri nas so srečnega očeta že zelo nestrpno čakali. Posebno mlada mati, katero je tista Čemažarjeva Polona s tistimi povoji in kar je bilo v njih, tako hudo prestrašila, da se je morala kar v posteljo vleči. Ni se zato čuditi, da je mlada mamica sprejela srečnega očeta s celo ploho očitanih in drugih takih stvari, ker se strah k sreči ravno njene jezika ni nič dotaknil.

Vendar je bilo doslej še vse za pretrpeti. Ko je ploha prenehala, je pa mlada mamica zaželela videti tiste povoje in kar je bilo v njih.

Sedaj je bil pa ogeri v strehi. Povojev ni bilo nikjer in tudi tistega ne, kar je bilo v njih. Ta oženj je prebudil srečnega očeta, ki je med ploho ravno malo zasmrčal. Ker je menda mislil, da še botruje in se ženi »Pri babjem piskru«, je na ves glas zavpil: »Še en bokal, pa še ne gremo!«

Na te besede se je mlada mamica spustila v bridek jok. Vmes je pa ječaje vzdihovala: »Ootovo so vse zapili. Ootovo so zapili in zažrli še nedolžnega Blažka. Uh, uh itd.«

Ta - le materin uh je slišala v kuhinjo Starmanova Marijana, ki je namestovala mej krstom in botrinjo babico Polono in ravno prala pleni-

ce. Kakor se takoj oglasi naš petelin, če sliši peti sosedovega, tako je tudi Starmanova Marijana začela v kuhinji takoj na ves glas tuliti. Nato se je izneverila plenici in pridvela k jokajoči materi.

Ko je bila pri nji, je ni prav nič vprašala, zakaj joka. Kot ženska mehkega srca je začela še huiše in tako vztrajno tuliti, da je odločno pretulila mlado mamico. To dvojno tulenje je trajalo dobre pol ure. Mladi oče je pa nekaj časa gledal zabuljeno obe ženski, potem pa obema prikimal s svojo težko glavo in končno zopet zasmrčal.

Starmanovi Marijani pa to smrčanje najbrž ni bilo všeč, zato se je obregnila ob mladega očeta pri mizi in rekla:

Hu, hu, midve tuliva, da bi se naju usmislile duše v vica. Ta klada pa vleče dreto, da se ga sliši daleč naj manj dve uri hoda. Prav nič nima srca. Pa je zakonski mož te revice, pa se tako obnaša. Oh, kam je svet prišel! Kakšen odgovor bo dal ta mož na sodni dan. Kar groza me je in strah, če na to pomislim. Pa se nič ne zmeni, čeprav venomer naprej tuliva. Saj res, zakaj pa tuliva. Do sedaj sem zvesto služila mladi porodnici, sedaj bi pa vendar rada vedela, zakaj sem dala od sebe toliko mokrote in najlepšega joka. Veš,

Marijana, ti si bila časih pametna ženska, pa bodi še danes, saj si za to tudi plačana. Saj ne pereš zastoj plenice in se tudi zastoj ne dereš. Tisto že veš, da zastoj ne tuliš, ne več pa, zakaj. To moraš izvedeti. Od tiste klade pri mizi pa že ne boš izvedela, saj zopet smrči kot bi bil najet. Moraš že vprašati mater v postelji. Da bi le nekoliko prenehala tuliti, pa bi jo takoj vprašala.

Tako je govorila Starmanova Marijana sama s seboj najmanj pol ure. Sploh je bila znana kot zgovorna ženska. Če ni mogla mleti z drugimi babjimi mlini, je pa delala to kar na svojo roko. In res so tudi prej vsahnile porodnici solze, predno se je ustavil Marijanin jezik.

Med smrčanje pri mizi in klepanje pri postelji je posegla porodnica s to - le besedo: Marijana, skoči hitro k Čemažarjevi Poloni, da naj nam da nazaj to, kar je k hiši prinesla in potem zopet odnesla. Zagrozil ji, da jo bom šla tožiti na velik pečat, če tega ne stori.

Starmanova Marijana je ubogala porodnico in skočila k Čemažarjevi Poloni. Tam pa ni nič opravila. Čeprav je odrgala zvonec in se drla na žive in mrtve, ni mogla do Polone. Njeno vpitje je pa čez debelo uro privabilo vendar nočnega čuvara. To je bil tisti Matija Klobovs, ki

je bil vedno žejen, podnevi pil, ponoči pa spal. To je delal tudi tisto noč. Ko ga je vzbudilo Marijanino vpitje, je mislil, da gori. Že je hotel nastavit rog na svoja usta, zatrobiti in zapeti:

Ljudje in drugi moške, vi spite, smrčite doma in zunaj vam hiše gore in vas zgorela bo vsa. Da rešite hiše in zid, orodje, žito in ovs, na delo in hitro gasit' vas kliče Matija Klobovs.

Pa si je stvar premislil. Prvič je pozabil rog doma, ali pa kje drugod, drugič je bil pa hripav. Ker pa vpitje le ni prenehalo, ga je minil spanec. Zaeno se mu je vzbudila tudi njegova zelo kosmata vest. Vzdignil je torej svojega rojstva kosti, da pogleda, kaj pomeni vpitje.

Počasi je priromal do hiše Čemažarjeve Polone. Tam je v mesečini spoznal Starmanovo Marijano, ki se je pred hišo drla. Kaj pa hoče ta stari koš od babice, si je mislil čuvaj. Naglas pa tega ni rekel, že zaradi tistih odpuvkov ne, ki mu jih je dala Marijana pred petdesetimi leti, ko sta bila oba še mlada.

(Dalje priložniti.)

Grof Bernstorff o nemški politiki v Ameriki.

Kopenhagen, 13. marca. (Kor. urad.) Grof Bernstorff je v razgovoru z glavnim urednikom »Hamburger Fremdenblatt« izjavil: S ponosnim veseljem vidim, kako pričakuje nemški narod v svojem, gotovo ne lahkem položaju, poyzdignjene glave posledice preloma z Ameriko, ki sem ga skušal kakor dolgo mogoče preprečiti in kako je trdno odločen, brezobzirno braniti svoje najsvetejše. Res sem hudo konsterniran, da je ameriška vlada zaznala za naročila, ki so šla preko mene na cesarskega poslanika v Mehiki; izvedel sem to šele v Kristijaniji. Kako se je polastila ameriška vlada rečene instrukcije, tega ne vem. Da je objavljenje te instrukcije izzvalo v Ameriki največjo senzacijo, je naravno, in samo po sebi umevno je, da je bila našim sovražnikom dobrodošlo sredstvo, razvneti razpoloženje proti Nemčiji do vrhunca. Ako pa se govori o nemških intrigah v ameriških državah, bi temu nasproti je poudaril, da smo vedno odklanjali vmešavanje v politiko ameriškega kontinenta. Vse ameriške trditve o takih intrigah na Haitiju, na Kubi, v Columbijii itd. so bajke. Najodločneje izjavljam, da nisem, dokler sem bil cesarski veleposlanik v Washingtonu, nikdar niti najmanjše stvari izvedel, da bi bila cesarska vlada skušala vplivati v Zedinjene države neugodnem smislu na politiko rečenih ali drugih srednje- oziroma južnoameriških držav. V vsej srednji in južni Ameriki, zlasti tudi v Mehiki, smo stremeli vedno izključno za gospodarskimi cilji. Da, hoté smo celo zanemarjali časih gospodarske interese, ki jih imamo v teh deželah, da bi ne žalili občutljivost Zedinjenih držav. Celó v trenutku, ko se je nemška vlada odločila, pričeti neomejeno vojno podmorjskih čolnov in ko je, sodeč po dosedanjem postopanju Zedinjenih držav, morala računati s tem, da bo Severna Amerika svoje grožnje z vojno uresničila, je imela pred očmi kot najvažnejši politični cilj ohranitev ameriške nevtralnosti. Tako je instrukcija jasno velevala, da se je nemški poslanik ne sme prej poslužiti, predno ne bo za gotovo vedel, da so Zedinjene države napovedale vojno. Iz tega je razvidno, da bi mehičanska vlada iz nemških ust nikdar ne bila ničesar izvedela o naših namerah, dokler bi Zedinjene države ne napovedale vojne. Menim, da pač ni mogoče korektnije postopati. Da bi bili poslali instrukcije mehičanskemu poslaniku šele po vojni napovedi Zedinjenih držav, je bilo vnaprej izključeno. Da je nemška vlada upoštevala sredstva, s katerimi naj bi po možnosti parirala ameriške proti nam pripravljene korake, k temu ni bila le upravičena, temveč to je bila tudi njena dolžnost napram nemškemu narodu. To mora pri mirnem predurku vsak objektivni človek priznati, predvsem tudi nevtralnici.

Zeneva, 13. marca. »Matin« javlja iz New Yorka: Predsednik Wilson in senatorji menijo, da bo vojna z Nemčijo izbruhnila tekom enega meseca.

Washington, 13. marca. (Kor. u.) Delavske organizacije so po svojih zastopnikih izjavile, da so pripravljene, povsod sodelovati, ako bi se Zedinjene države zapletle v vojno.

Columbia pomaga Združenim državam.

Berolin, 13. marca. »Baseler Nachrichten« poročajo iz New Yorka: Republika Columbia je imenovala posebno vojaško komisijo, ki naj izsledi, ali se skrivajo ob columbijski obali nemški podmorski čolniki.

Oboroženje ameriških ladij.

Washington, 12. marca. (Kor. u.) Reuterjevo poročilo. Državni departement je sporočil vsem tukajšnjim inozemskim zastopnikom, da bodo ameriške ladije, ki se bodo vozile skozi nemško morskoro zaporo, v varstvo ladij in na krovu se nahajajočih oseb, oborožene. Ni jasno, ali bo odredba obligatorična, vendar pa mornariški departement oboroži vse ladije, ki bodo prošle za to. Državni departement je sklenil, vse tuje trgovske ladije odstraniti iz ameriških pristanišč, vseeno, ali so oborožene spredaj ali zadaj.

Rekrutacija v Mehiki.

Zeneva, 13. marca. »Echo de Paris« javlja iz New Yorka: Ameriški konzul v Mehiki poroča, da je pričel Carranza zbirati čete za svojo armado.

Ob mehičanski meji.

Haag, 13. marca. Iz New Yorka poročajo: Nekaj dni sem je videti ob meji med Mehiko in Zedinjenimi državami velike mase konjenice.

Poostrena podmorska vojna.

Nemški državni tajnik o podmorski vojni.

»Az Est« priobčuje razgovor z nemškim državnim tajnikom dr. v. Helfferichom o podmorski vojni, ki je izjavil, da je uspeh prekosil pričakovanje admiralitete, dasiravno ves obseg uspeha niti znan ni. Bolje poznajo učinek na Angleškem, kar je spoznati iz govora Lloyda Georgeja z dne 23. februarja. Dasiravno je Reuter podal le izvleček iz govora, mi je sedaj znana vsa vsebina. Brez oledšav je povedal v poslanski zbornici, da je podmorska vojna najstrašnejša nevarnost, seveda je izrazil tudi upanje, da se bodo dala najti sredstva, da se ta nevarnost odstrani, vendar ne kaže na to brezpogojno zaupati. Tako mi je Lloyd George potrdil točko za točko moje mnenje.

Povedal je nadalje, da je zapustilo v preteklem letu le 30 milijonov ton angleška pristanišča, dočim je znašal promet v zadnjem mirovnem letu 50 milijonov. Od teh 30 milijonov je služila neposredno vojnim namenom polovica. Priznal je nato, da obstoja ena možnost, da se Anglija izogne tej strašni nevarnosti, in ta je da se oprosti odvisnosti od vsakega uvoza, zlasti kar se tiče lesa in železne rude.

Anglija mora uvažati 70 do 80% žita in Lloyd George je priznal, da so zaloge silno majhne. Prepozno spoznavajo Angleži, da je poljedelstvo za vsak narod največje važnosti. Vrh tega pa je Lloyd George priznal, da bo letos mnogo manj ozimnice, kakor druga leta, česar ni mogoče popraviti niti če bi delali spomlad pri acetilenski razsvetljavi. Tudi primanjkuje živine, delavcev in gnojil. Lloyd George hoče izdati uvozne prepovedi za papir, sadje in mineralne vode, hoče torej še sam blokirati Anglijo, da zbije na ta način kak poldrug milijon ton prostora. Iz tega se vidi, kako malo upa, da se mu bo posrečilo odvrniti »strašno nevarnost«, mi pa lahko zremo za zaupanjem v prihodnost, ker je že sicer tako gostobesedni angleški ministriški predsednik sedaj tako ponižen.

NOVE LADJE IZ AMERIKE.

Berolin, 13. marca. »Vossische Ztg.« brzojavlja iz Bazla: Kakor izveemo iz New Yorka, so trije ameriški parniki na poti v pristanišča ententnih držav, in sicer »Algonouia« (2822 ton), »City of Plunsta« (2623 ton) in petrolejski parnik »Illinois« (5225 ton), prva dva v London, »Illinois« (5225 ton) v Havre. Kdaj so se odpeljali, ni natančno znano, pričakujejo se pa te dni.

POTOPLJENE LADJE.

Haag, 12. marca. (Koresp. urad.) Korrespondenzbureau izve, da je izkrcal ribiški parnik »Vlaardingen Nr. 100« v Hoek van Hollandu posadko norveškega parnika »Thode Vogelend« (4352 ton), ki ga je včeraj nekako ob 4. popoldne z bombami potopil neki podmorski čoln. Vsa posadka je bila rešena.

Christiania, 12. marca. (Kor. ur.) Norveški »Telegram Byran« poroča: Parnik »Lars Fostenös« iz Hauge-sunda je bil v Severnem morju zunaj zapornega okolišja potopljen. Moštvo je bilo izkrcano v Pembroke. Nadalje je bila potopljena jadernica »Silas« (750 ton) iz Crimstata. Parnik »Asbjørn« (3459 ton) je bil v Severnem morju zunaj zapornega okolišja potopljen. En ladijski častnik je bil ubit, 3 pomorščaki ranjeni. Usoda ostale posadke ni znana. Končno je bila potopljena jadernica »Spartan« (2285 ton) iz Tvedestranda zunaj zapornega okolišja. Moštvo je bilo pripeljana na Irsko.

Haag, 12. marca. (Koresp. urad.) Nizozemsko - indijska ladja »Maatšapij« je dobila iz Lisabone poročilo, da je bil parnik »Ares« 40 milj od Cascaesa ob izlivu Taja od nemškega podmorskega čolna potopljen. Glasom dospelih poročil je bila posadka rešena. — Nizozemski parnik »Ystroom«, o katerem kroži vest, da je bil torpediran, je dospel včeraj v Ymuiden.

Rim, 12. marca. (Kor. urad.) Mornariško ministrstvo poroča: Tekom tedna, ki je skončal z 8. marcem, je prispelo v italijanska pristanišča 493 ladij vseh narodnosti s 391.211 tonami skupne vsebine in odpeljalo je 464 ladij s 315.801 tona; niso vštete ribiške ladije in male obrežne. Tekom istega tedna so bili potopljene štiri italijanski parniki, izmed katerih so imeli trije nad 1500 ton, in 3 jadernice pod 200 tonami. En parnik in dve jadernici so vbežali sovražnim napadom.

Spominjajte se ob odvoih in rojstvenih dneih vojnih potreb!

Angleži v Bagdadu.

Angleške čete so v nedeljo zasedle nekdanjo prestolnico mohamedanskih kalifov, pozorišče večnolepih pravljic »Tisoč in ene noči«, »vrt pravičnosti« muslimanskega sveta. Slavni nekdanji dnevi Bagdada so minuli, toda tudi danes je mesto še velikega pomena kot glavno kupčijsko posredovališče med Indijo, Perzijo in Arabijo. Mesto šteje nad 150.000 prebivalcev, je imelo v miu veliko garnizijo in ima stare utrdbe. Ustanovljeno je bilo leta 762.

Velika 2100 km dolga železnica Carigrad - Bagdad je obetala mestu veliko bodočnost. Ta železnica bo vezala nekdo Hamburg, glavno nemško pristanišče s Perzijo, Arabijo in Indijo. Železnica še ni popolnoma izgrajena. Vlaki vozijo iz Carigrada čez Karaman - Adano v Haleb (1050 kilometrov), ostala proga do preko Mosule pa je le deloma gotova, deloma pa komaj trasirana. Le kakih 120 km pred Bagdadom do mesta samega je promet že odprt.

Že iz tega dejstva je spoznati, s kakimi težkocami se je morala boriti turška etapna služba za armado ob Tigrisu, medtem ko so Angleži tekocm celega leta svoje zveze s Perzijskim zalivom znatno spopolnili in si zgradili tudi železnico do pred Kut el Amaro.

Lani so bili Turki še popolni gospodari mezopotamskega bojišča. Proti Bagdadu prodirajoče Angleže so potolkli pri Ktezifonu ter dne 29. aprila 1916 osvojili Kut el Amaro, kjer so vjeli generala Townshenda s 13.000 vojakmi. Angleži so se morali umakniti daleč proti jugu, kjer so se pod generalom Maudom pričeli pripravljati na nove boje. Koncem decembra 1916 so pričeli Angleži zopet prodirati, njihovi napadi so postajali vedno silnejši in dne 25. februarja se jim je posrečilo, osvojiti Kut el Amaro. Od tam so sledili umikajočim se turškim četam in so 11. marca dospeli v Bagdad. Turški poročil o dogodkih, ki so se odigrali pri osvojitvi Bagdada, še ni. Angleška poročila vedo pripovedovati o velikih uspehih. Tako navajajo Angleži, da so v Kut el Amaru vpleni mnogo topov in vjeli 7000 mož. Zdi se, da so ta poročila znatno pretirana.

Köln, 13. marca. »Kölnische Zeitung« piše k zavzetju Bagdada: Pomena uspeha se ne sme podcenjevati, to bi bila napaka, obenem pa si je treba zapomniti, da leži ta pomen v prvi vrsti na političnem in ne na vojaškem polju. Turki niso izpostavili svoje armade nevarnosti, da bi bila z več strani objeta in prisiljena k bitki, katere izid bi bil mogoč biti pri sovražnikovi premoči samo poraz. Da so obenem umaknili svoje čete iz zavzetih pokrajin južne Perzije, je posledica razmer, ne pa posledica ruskega pritiska.

Rotterdam, 13. marca. V zbornici poslancev je podal minister Bonar Law pregled dogodkov v Mezopotamiji do osvojitve Bagdada ter je izjavil, da so Turki pri zadnjih bojih izgubili del svoje artiljerije, ki so jo večinoma pometali v reko Tigris.

TURŠKO URADNO POROČILO.

12. marca. S fronte ob Tigrisu in v Perziji niso dospela nobena nova poročila, tamonje operacije pa se vrše po načrtu. — Kavkaška fronta. Tekom včerajšnjega dneva je vladalo na našem levem krilu živahno delovanje obojestranskih izvidnih oddelkov. Zavrnilimo smo poskušani napad sovražnika, ki je pod silnim artiljerijskim ognjem prodiral proti našemu levemu krilu. Z ostalih front ni poročati o nobenem pomembnem dogodku.

Usoda Perzije.

Stockholm, 13. marca. Semkaj poročajo, da se vršijo v Petrogradu rusko-angleške konference o razdelitvi Perzije.

Italijanski parlament.

Plačila delavskim penzijskim upravičencem.

Curth, 13. marca. (Kor. urad.) V včerajšnji seji je bilo v razpravi več interpelacij. Napram pritožbam, da je vlada plačilom na italijanske delavce v Avstro-Ogrski in Nemčiji, ki imajo pravico do penzije, značaj podpore in ki se izplačuje le vzdržno, je pripomnil zastopnik zunanega ministrstva, da vlada res ne priznava nikake pravne obveznosti, da bi nado mestila tuje vlade in pri tisočih prošnjah bi bilo potreba skrbnega preizkuševanja, ki stane obilo časa.

Proti izročitvi Maffija.

Curth, 12. marca. (Kor. urad.) Komisija italijanske zbornice je odrekla državnemu pravdnistvu naproseno pooblastilo za kazensko postopanje proti poslancu Maffiju radi njegovih javnih izjav proti vojni.

Giolitti.

Lugano, 13. marca. »Popolo d'Italia« poroča, da je poslal Giolitti poslancu Grosso - Campana pismo, v katerem soglašal z njegovim govorom v zbornici in pravi, da je čas, da se pove deželi resnico in postavijo šarlatani na smraten oder. List je ves iz sebe radi Giolittijevega pisma.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Iz Milana poročajo, da onih obljubljenih vojaških delavskih sil za provinco Milan še vedno ni, kar povzroča znatno obratno izgubo. — Minister Commandini je izdal okrožnico, ki pravi, naj se zbira obrabljene obleke, perilo in cunje iz volne, da se tako zmanjša potrebna množina volne in bombaža, ki ga treba uvoziti.

Nemiri na Ruskem.

Petrograd, 12. marca. (Kor. ur.) Dva carska ukaza določata, da so seje državne dume in državnega sveta od 11. marca odgodene in da se bodo nadaljevale v aprilu 1917 ali pozneje, kakor bodo dovolile izredne razmere.

Nemški listi javljajo senzacionalne vesti o dogodkih na Ruskem. Poročajo tako, kakor da je revolucija skoro nelzoglobna. Poročajo, da je neki poslanec desnice predlagal, naj se zaradi splošne nevarnosti imenuje poseben diktator z izrednimi pooblastili, dalje, da se razširja revolucionarno gibanje in da delajo zlasti delavski krogi na ustanovitve revolucije. Tudi se poroča, da je dobil vojaški zapovednik v Petrogradu, Kavalov, že vsa pooblastila diktatorja, da mu je podrejena vsa policija in da lahko vsakega, kdor se ne pokori, pošlje v Sibirijo. Poljski listi trde, da so ruske vojaške oblasti iz varnostnih ozirov dale odpraviti vse židovsko prebivalstvo iz vzhodne Galicije v notranjem Rusije, iz Haaga javljajo, da so tam razširjene govorice o atentatih na ruske železnice, iz Stockholma javljajo, da je vojaštvo v soboto preiskalo vse prostore v dumi, ki so bili na razpolaganje poslancem. Končno javljajo iz Lugana, da se na Ruskem nadaljuje ljud. gibanje. Predsednik dume je na konferenci z vlado, s predsedstvom dume in župani velikih mest predlagal, naj se preskrba živil poveri upravi stolnega mesta. Vsa konferenca je temu pritrčila. Ministrski predsednik knez Galicin je napovedal zakon o razširjenju delokroga mestnih uprav. Ravnotako poročajo iz Lugana, da je preiskava o nemirih v Petrogradu dognala, da je duma akcijsko središče vseh nemirov v deželi, da zbore ruski ministrski svet permanentno in da se vrše v Carskem Selu neprestano konference vojaških in civilnih funkcionarjev in raznih neaktivnih državnikov. Končno javljajo iz Haaga, da je prišlo v Moskvo 6000 kozakov, da varujejo mir. Javna splotja in vojašnice so zavarovane s topovi. V Moskvi je bilo oplenjenih 500 trgovin z živili.

Spricho transportnih razmer v Rusiji, je jako verjetno, da je v večjih mestih nastalo pomanjkanje živil in da so se zgodili izgređi. Odgoditev dume je vsekakor znamenje, da je boj med naprednimi poslanci in med reakcionarno vlado zopet prikipel do kritičnega štadija.

Prometni aparat v visokem gorovju.

Iz vojnih poročil: Specifični značaj zapadni fronti južne Tirolske dajajo pozicije na višinah. Vrhovi Dolomitov dosega 3000 metrov. Južno Suganske doline so se odigrali ob času spomladne ofenzive krvavi boji v višini 2000 m. Pozicije v Judikarijah dosega skoraj višino 3000 m. V skupini Adamello so zasedene še višje točke, tudi nad 3000 metrov. Še višje, skoro do 4000 metrov, se razteza bojišče na Ortlerju. Da se morejo v poziciji na višini 3000 m nahajajoče se čete preskrbeti redno z municijo, hrano in gorivom, treba je precej obsežnega aparata v primeri z organizacijami v nižini; tehnične naprave igrajo veliko vlogo. Železnica teče seveda v veliki razdalji od visokega gorovja. Kjer so v mirnih časih hodili turisti, tam je sedaj obilo cest za avtomobile na razpolago. Premagati treba velike razlike nivoja, strmine, nevarne ostre kurve, prepače ob robu poti, kar je silno težavno celo za najzurnejše šoferje. Del teh poti je seveda pozimi, ko je snega en meter ali še čez in vedno grozijo plazovi, za avtomobile sploh neraben. V odmorih avtomobilskega prometa se vrši preskrba z vozovi in sanmi. Na najvišjih gorskih pobočjih pa je tudi ta način trenjske službe nemogoč, blago se prelazi na tovrstno živino. Mali, okretni, z vsem zadovoljni konjiči in mule vršijo v visokem gorovju.

ju neprecenljivo službo; seveda pa ima meje tudi njihova moč. Vrhov, kjer se nahajajo najvišje pozicije, tudi te živali ne dosežejo. Tu deluje vzpenjača. Pripetilo se je zlasti letošnjo zimo, da so italijanske pozicije od naših ločene s komaj premagljivimi ovirami. Z neposilno trdim delom so čete izgradile pozicije, ki služijo v varstvo kake doline, na primer iz 800 do 900 metrov visoko ležeče doline do 2000 do 2400 metrov visoko nad njo stoječega gorskega grebena. Ko govorimo o posebnih prometnih napravah vojne v visokem gorovju, ne smemo pozabiti malih pasjih vozov in smučih. Smučarji so nenadomestljivi tam, kjer sneg v par urah vse zakrije in zravna vsako sled poti in steze...

V tirolskem visokem gorovju.

Iz poročil vojnih poročevalcev: Naši saperji so razstrelili v januarju obsežno skalno pozicijo na Lagazuolu. Tam stojimo že od začetka vojne nad prelazom Falzarego. Na najvišji točki smo mi, Italijani silijo do nas po skalinah pod nami. To početje smo jim temeljito preprečili z ono razstrelitvijo v januarju. Hoteli so proti nam iz svoje pozicije v levi bok napraviti predor, da bi razstrelili našo pobočno pozicijo. Ali mi smo jih prehiteli. Kakor krti smo vrtali mi in oni predore in se vjedali v kamene. Globoke predore smo gradili, ki so pred vsem varni pred bombami, za kar je treba že znatne globokine, kajti še le po tolikih in tolikih metrih temne skalne globine se more naložiti shramba za mine. Mesece in mesece se koplje v globokih rovih, kjer stoji komaj ena oseba. Vrtalni stroji brne, mi vrtamo in kopljemo od zgoraj dva hodnika v globino. Noč in dan se dela in oni spodaj in s strani prodirajo navzgor v neznanem trudu in dolgem vrtanju v masivno strmo gorovje; drug proti drugemu sliji v skalo. Sovražniki se že slišijo, saperski oficir čuje razločno delo sovražnikovo, ki se še vedno bliža. Slednjič pride čas položiti mine in napolniti prostor za levo izdolben. Zadosti trudapolno je bilo, da se je spravilo v to skalovje, 2700 m visoko, eksplozivne snovi. Zunanji sneži, viharji tulijo okoli skalovja, saperski oficir vsposobja delavce, zadnji čas je, ako se hoče prehiteti sovražnika. Tudi Italijani hiti, sliši se, kako polaga težke zaboje, tudi on hoče biti na mestu... Končno je položena vžigalna vrstica, nadporočnik, ki vodi dela, jo položi sam, zleze sam v kaverno na stotine metrov daleč, odkoder hoče prižgati snov in opazovati razstrelitev. Vse moštvo odseka je pripravljeno... Na to votlo bobnenje, ječanje kamenja, grmenje in ropot, kakor bi šel plaz nizdol. Ali namesto snega se vidi skale, ki se vale v dolino, do prelaza Falzarego se drve in v ropot kamenja se pomeša prestrašeno vpitje na sovražnikovi strani. Sliši se še, kako se lomijo drevesa in se kotola kamenje, potem je mir, snežena odeja pokrije zopet vse naokoli, nastopi noč. Patrulje so že 5 minut po razstrelitvi splezale čez pobočja in se spuščajo na razstreljeni prostor. Sovražne položene mine so razstreljene in naši vojniki se spuščajo v izdolbine in skalni steni, do 50 metrov globine in širine. To je krtova vojna v visokem gorovju...

Ogrski državni zbor.

V seji dne 12. t. m. je interpelliral grof Apponyi zaradi poročil dunajskega časopisja glede ustanovitve skupnega urada za prehrano ter je zastopal stališče, da je tak skupen urad, kakor ga je dunajsko časopisje označilo, nasproten ogrskemu državnemu pravu. — Ministrski predsednik grof Tisza je pojasnil, da bo skupni urad imel samo informativen značaj, da bo laglje doseči sporazumljenje med avstrijsko in med ogrsko vlado ter med vojaško upravo. — Poslanec Frey je vprašal, če hočejo voditelji naše zunanje politike na bodoči mirovni konferenci skrbeti za to, da bo rimsko vprašanje rešeno izdatno in trajno.

Za sejo 19. t. m. je napovedana interpellacija grofa Apponyija glede gospodarskih pogajanj z Nemčijo.

Razne politične vesti.

= Nemški državni kancler na Dunaju. Nemški državni kancler pride koncem tedna za dva dni na Dunaj, da se predstavi cesarju in da vrne obisk zunanega ministra grofa Czernina.

= Politika predpogojev. »Pester Lloyd« je priobčil jako zanimiv članek o sedanjem, jako napetem notranjopolitičnem položaju v Avstriji. Bistvo tega položaja je

vprašanje, ali naj vlada oktroira znane nemške zahteve (nemški državni jezik, razdelitev Češke, izločitev Galicije itd.) ali ne. »Pester Lloyd« opozarja, da se je nemški »Nationalverband« postavil na stališče, naj se njegove zahteve uveljavijo od zgoraj, s cesarsko naredbo in ne glede na stališče nemških narodov in šele kadar bodo uveljavljeni ti predpogoji, naj se skliče državni zbor. Nemci so zanesljivo računali, da stori tako ministrstvo Clam - Martinic in da se to zgodi že v bližnjem času. Nemški krščanski socialisti so se pred nekaj tedni sporazumeli z »Nationalverbandom« na skupno smer nemške politike, a dočim neče »Nationalverband« nič vedeti o sklicanju državnega zbora, dokler niso izpolnjeni njegovi predpogoji, so se krščanski socialisti pred nekaj dnevi izrekli za čim hitrejši sklicanje državnega zbora ter naročili svojim zastopnikom, naj zahtevajo, da skliče predsednik dr. Sylvester konferenco načelnikov. O tem, da bi bilo uveljavljanje nemških zahtev predpogoj sklicanja državnega zbora, ni v sklepu krščanskih socialistov nobene besede. Če se skliče konferenca načelnikov, se bo večina — Slovani in socialni demokratje — ostro izrekla proti oktroiranju. Krščanski socialisti bi pač glasovali za »Nationalverbandom«, ampak sklep večine bi le nastal in bi učinkoval proti politiki »Nationalverbanda« in tudi proti ministrstvu. Vlada lahko smelo postopa ne glede na to, da bo imela pozneje proti sebi opozicijsko večino, a če liti večina, vlada pa zamudi čas, bo pozneje težko vztrajala pri svojih namerah. Ministrstvo bi v takem slučaju lahko prišlo v kritičen položaj. Ali je to namen krščanskih socialistov? Iz raznih znamenj je videti, da ministrstvu niso naklonjeni, če merijo s svojim sklepom neposredno na provzročitel ministrske krize, še ni jasno. Morda ne bodo nič imeli proti temu, če se vzlic njihovemu sklepu še odloži sklicanje načelnikov strank. Toda jamstva, da bo vlada izvršila oktroj in publicirala sklicanje državnega zbora predno pridejo načelniki strank, ne more nihče prevzeti. Iz krščansko - socialnega sunka znajo vsekako nastati težave. Sklep krščanskih socialistov mora »Nationalverband« boleti. Potreba, da se skliče ljudski zastop, postaja čedalje močnejša že zaradi nezadostnosti oblastnega aparata v vprašanju cen in živil. Iz tega se je rodila misel, od zgoraj rešiti jezikovno vprašanje in češko vprašanje. Če se snide parlament, naj ne bo ne jezikovnega, ne češkega vprašanja, češ, s tem bodo izpolnjeni predpogoji za mirno zborovanje parlamenta. Nasprotniki te politike pa ugovarjajo ne glede na ustavne pomisleke, da bi parlament v takem slučaju šele prav ne bil delazmožen. Čehom vsiljena rešitev bi te že iz ozirov na radikalce v lastnem taboru prisilila na močno nastopanje, a ljudem narodnemu prepričanju, naj se vrši v katerikoli obliki, se je zdaj na vsak način ogniti. Nasprotniki oktroja predlagajo zato, naj se ustvarijo »predpogoji« v poslanski zbornici sami. Stranke naj pod pritiskom vojne ustavnim potom s kompromisom poravnajo narodni prepričanje, samo tem potom se dajo ustvariti pogoji za veliko delo, ki ga naloži mir parlamentu. Toda skeptiki dvomijo o zmožnosti strank, izvršiti to delo in vlada dvomi tudi. Sklep krščanskih socialistov je napetost v avstrijski notranji politiki ostro osvetlil. Krščanski socialisti niso v svojem sklepu omenili »predpogoje« in jih torej ne priznavajo. Ta previdna stranka se torej pripravila, da zataji politiko oktroiranja, če bi ponesrečila in vlada bi potem razen »Nationalverbanda« imela celo zbornico proti sebi. Politika »predpogojev« pomeni torej visoko igro. Skok s čolna na breg se bo moral storiti mižje.

Obsodba urednika »Bosanske Vile«. V Sarajevu se je vršil proces proti Nikoli Kašikoviću, uredniku leposlovnega lista »Bosanske Vile«. Obtožen je bil veleizdaje, češ da je v letih 1908—1912. pisal več pism prof. M. Pavloviću v Beogradu, enemu glavnih sodrušnikov »Narodne Obrane« in vzgojitelju sinov kralja Petra. V teh pismih mu je poslal, kakor trdi obtožnica, opis c. in kr. armade v Bosni in Hercegovini in obljubil poslati opo. žandarmerije in njenih kosar, poročal mu je tudi o dovažanju vojnega materiala na srbsko in črnogorsko mejo. Ko je bil zavzet Belgrad, so bila v stanovanju M. Pavlovića najdena ona pisma. Obtoženec je trdil, da se je vdal P., ker mu je ta grozil, da izgnal sicer vse naročnike v Srbiji, podatke je posnemal iz »Bosn. Post« in iz tega, kar je slišal. Kašiković je obsojen radi zločina po § 111. k. z. na deset let težke ječe.

O angleški špijonaži v nevturalnih deželah objavlja berlinska »Tägliche Rundschau« zanimive podrobnosti. Molčečnost je danes prva dolžnost vseh Nemcev, ki pridejo v nevturalne države, pravi pisec, ki pripoveduje: Kot zastopnik nemške tveške sem se mudil dalj časa v Amsterdamu in sem z največjim obžalovanjem slišal, kako so se Nemci, prihajajoči iz domovine, izražali napram Nizozemcem o lakoti, ki vlada doma. Opazoval sem med drugim sledeče prizore: Nemec pride v hotel in portir ga takoj vpraša: No, kako je na Nemškem? Gost pričinja pripovedovati na dolgo in široko, portir izraža sočutje, vprašuje, izve, kar hoče. Je plačan od Anglije kot vohun... Dostikrat se odlikujejo nemški gosti z ogromnim gladom. Natakariji v restavracijah nosijo takim gostom prav pridno na mizo, gost pa se opravičuje: Saj sem dovolj dolgo stradal in pripoveduje natakariju vse mogoče. Ko bi vedel, da je natakari v angleški službi, bi gotovo molčal. — V hotelskih sobah so podloge na pisalnih mizah posebno preparirane in kadar odide nemški gost, jih sobarica skrbno spravi. Saj je od Anglije živ plačana. — V številne pivnice z žensko postrežbo prihajajo tudi dame »polusveta«. So elegantne, ljubezne, govore izborno nemško, gost se veseli rojakinje, pri pičci se mu razveže jezik in pripoveduje ljubezne stvari, o katerih bi bil moral vedno molčati. Skoro vse te dame so angleške špijonce, dobro plačane, zlasti če se jim posreči »dobro lov«. — V kavarni Central v Haagu je sedel poleg mene gospod, ki me je hotel spraviti v razgovor na ta način, da je čital nemške liste, ter glasno odobral njih članke in vesti. Bil sem previden in mu nisem nasedel. Pozneje sem videl istega gospoda v živahnem razgovoru z angleškim konzulom. »Tägliche Rundschau« opozarja nemške državljane, da zagreše s takimi in enakimi dejanji v nevturalnem inozemstvu zločin prave veleizdaje.

Volitev predsednika v Mehiki. Dne 11. t. m. se je vršila v Mehiki volitev predsednika. Edini kandidat je bil Carranza, pariški listi pa pravijo, da je morda v zadnjem trenutku nastopil kot protikandidat minister Obregon.

Državni prevrat v Costariki. »Agence Havas« poroča 13. t. m.: Predsednika v Costariki so odstavili, zbežal je na poslaništvo Zedinjenih držav.

Kitajska vojska. Šele od leta 1903. sem so začeli na Kitajskem organizirati moderno armado. Kako daleč je ta organizacija uspela, ni znano, po načrtu bi morala šteti kitajska vojska sedaj 36 pehotnih brigad, 97 pehotnih polkov z 237 batalijoni, 51 eskadronov konjenice, 65 poljskih baterij, 74 gorskih baterij, 56 pionirskih stotnij in 48 trenjskih stotnij. Divizije naj bi štelo po 500 častnikov, 17.5000 mož, 4600 konj in mežov in 54 topov. Vsa vojska bi štela nekako 650.000 mož, ki jih dopolnjujejo sedaj še s prostovoljnimi nabori. opažati pa je že začetke vojne dolžnosti.

Vesti iz primorskih dežel

Smrt med begunci. V ljubljanski deželni bolnišnici je umrla 21 let stara Frančiška Žižmond z Vogrskega št. 135.

V Trstu je umrl bivši tržaški državnozbornski poslanec Rafael Luz-zatto, star 85 let.

Umrl je v Lebringu pri Gradcu g. Josip Nanut, faktor Hilarijanske tiskarne v Gorici.

Težki rani je podlegel praporščak Josip Rubes iz Kastva. Italijanska mina ga je ranila na Pečinki, od tam so ga prenesli v bolnišnico v Dornberg, kjer je umrl. Pokojnik Rubesja je bil učitelj v Račicah v Istri.

Med invalidi, dospeli iz Rusije, ki so sedaj v rezervni bolnišnici Rdečega križa na Dunaju, II. Grosse Mohrengasse 9. se nahaja tudi 36letni Ambrožič Mučič iz Štandreža pri Gorici.

Zaplemba premoženja. Tržaška deželna sodnija je odredila zaplemba premoženja Egidija Taucerja, rojenega v Trstu 1892, dijaka na realni praporščaka v lovskem bat. 20, radi zločina veleizdaje.

V znanje beguncem iz Gradišča. Pred časom je bilo dovolilo vojaško poveljstvo, da smejo iti posestniki iz Gradišča v vzhodnem delu in v Oševlju rezat trte ter sem naprositi c. kr. okrajno glavarstvo gorisko, naj bi preskrbelo za vse delazmožne Gradiščane potna dovoljenja, sedaj je pa isto poveljstvo odgovorilo, da iz vojaških in varnostnih ozirov ni za sedaj še dopuščen povratek beguncem na Gradišče, tedaj se predlaganim osebam ne morejo izdati legitimacije za potovanje v domovino v svrhu oborožene tr.

Obdelovanje trt poskrbi po možnosti vojaštvo samo. Najlepše pozdrave pošiljam vsem Gradiščanom, bivajočim v pregnanstvu, z željo, da bi se kmalu vrnili vsi na naše lepo Gradišče! — Vaš učitelj Jakob Rojic. — Litija, 14. marca 1917.

Anton Stres iz Kobarida se nahaja v kopalšču Ausse na Gornjem Štajerskem.

Kako je Zader preskrbljen z živilom. »Narodni List« je že večkrat tožil radi preslabe preskrbe Zadra z živilom. Te dni pa je pisal: Zopet je Zader preživel nekaj dni brez mesa, brez ribe, brez jestvin z 20 deka kruha na osebo in s četrto kilograma kislega zelja.

Tovarne sardin. Ob Adriji je nekaj tovarni sardin. Bilo bi prav, da bi državni faktorji posvetili največjo skrb ribarstvu in bi se poskrbelo poleg rib v škatljah za osoljene in suhe ribe in se jih spravilo v promet. Ribarstvo je izvrstna hrana in mogla bi biti tudi po ceni. Ribiči pravijo, da je morje polno rib in da je sedaj prišel ugoden čas za ribji lov.

Čevlji za revne šolske otroke. Reška občina je kupila za 13.000 K čevljev za revne šolske otroke. Nekaj pošiljatev je že došlo in so čevlji razdeljeni, druge pošiljatev se pričakujejo.

Madžarska opera na Reki. Madžarska Polgárova družba se je dogovorila s podjetjem gledališča »Fenice«, da priredi na Reki operno sezono, ki bo trajala šest tednov.

Dnevne vesti.

Slika cesarja Karla. Znameniti slikar John Quincy Adams je prvi umetnik, ki je imel priliko, napraviti sliko cesarja Karla po naravi. Po tem novem portretu bodo odlični slikarji napravili kopije z oljnatimi barvami, ki bodo zlasti primerne za slavnostne in sejne dvorane, za korporacije in društva. Čisti dohodek bo ves porabljen v vojnopreskrbne namene.

Odlikovanja. Signum laudis je dobil poročnik 4. bos. - herc. pešpolka Anton Janežič. — Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: nared. 97. pešpolka Teodor Kunc in stražmojstri 7. orožniškega poveljstva Jurij Zabukovšek, Anton Rok in Franc Melcer. — Zlato hrabrostno svetinjo je dobil narednik 87. pešpolka Leopold Filipič, srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda pa korporal 17. pešpolka Emil Zupan.

Vrta družina. Bivši tajnik Kranjske stavbinske družbe v Ljubljani, sedaj pionir Joško Jenko iz Ljubljane, ki je bil na severnem bojišču odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne svetinje, nam piše iz Klosterneuburga: Dobil sem poročilo, da je moj brat Avguštin Jenko, narednik pešpolka v Tirolih odlikovan z železnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje, svak Ivan Habem, radiofonist na italijanski fronti, pa je bil odlikovan z bronasto hrabrostno svetinjo. Drugi bratje se nahajajo: Ivan Jenko, orožniški stražmojster, pri Vipavi; Ivan Jenko, narednik, v Beogradu; Alojzij Jenko, računski podčastnik, na Štajerskem in Makso Jenko, pešpolk, v bolnišnici na Tirolskem. Oče te meščanske rod-bine, Fran Jenko je pa sedaj bolan. Vsem znanecem pošila iskrene pozdrave bivši pevec »Slavca« Joško Jenko.

Oton pl. Detela. Kako smo javili, je umrl včeraj na svojem gradu pri Škofji Loki v starosti 78 let bivši dolgoletni deželni odbornik in deželni glavar kranjski, gospod Oton plem. Detela. Pokojnik je stopil v politično življenje leta 1877., ko so ga kmečke občine Kranj - Škofja Loka - Tržič izvolile za deželnega poslanca ter je bil leta 1883. izvoljen za deželnega odbornika. Deželni glavar je postal leta 1891. in je to mesto zavzemal do 26. marca 1908. Tudi pri Kmetijski družbi je mnogo deloval kot odbornik in kot predsednik. Pokojnik je bil vsesokog lojalen in nesebičen mož in si je pridobil za deželo Kranjsko gesnične zasluge. Pravično in nepristransko je delal vsa dolga leta za blagor kranjske dežele in ni ne kot deželni odbornik, ne kot deželni glavar poznal nobenega strankarstva. To mu je omogočalo, da je tudi kot deželni glavar v času, ko ni imela njegova stranka večine v deželnem odboru, lahko izhajal in lahko izpolnjeval svojo prvo dolžnost, skrbeti za vestno, dobro, pravično in nepristransko upravo. Razburil se je malokdaj, niti tedaj, ko je divjala v deželnem zboru obstrukcija njegove lastne stranke. Razburjen je pa bil v tisti zadnji seji deželnega zbora, po kateri se je umaknil iz političnega življenja. Tedaj je v svojem poslovnem govoru

s številkami in podatki ovrgel očitanja svoje lastne stranke. Ta krivična očitanja so ga tako bolela, da je ves drhtel in komaj prečital svoj govor. Pokojnik je bil v vsakem oziru zmeren, praviloluben in delaven mož, ki si je pridobil trajnih zaslug za deželo. V priznanje njegovega dela je bil opetovano odlikovan in imenovan tudi za člana gosposke zbornice.

Iz našega upravnistva. Dan na dan prejemamo od naših naročnikov pritožbe, da jim »Slovenski Narod« dohaja z velikimi zamudami. Cenj. naročnikom zagotavljamo, da odpošila naša ekspedicija z običajno točnostjo in vestnostjo in da torej naše uprave ne zadene nobena krivda. Računati moramo tudi z deloma bistveno spremenjenimi poštami zvezami, ki n. pr. onemogočajo, da bi dospel »Slovenski Narod«, kakor je bilo to v nekaterih relacijah popreje mogoče, še isti večer na deželo. Vsekakor pa bi moral biti »Slovenski Narod«, ki izide popoldne v Ljubljani, drugi dan zjutraj ali vsaj dopoldne v rokah vseh naročnikov na Dolenjskem, Gorenjskem, Korškem in Štajerskem. Zato prosimo naročnike v teh krajih, da nam blagovolijo sporočiti, ako jim list prihaja z rednimi zamudami in kdaj da jim prihaja. Storili bomo primerne korake, da se nedostatki odpravijo. V težavnem položaju se nahaja naša uprava glede pošne zveze z Notranjsko in Primorjem. Jutranji brzovlak sme sicer voziti dunajske, grške in mariborske liste v Ljubljano in na vse brzovozne postaje do Trsta — ljubljanskih listov pa ne! »Sl. N.«, namenjen naročnikom na Notranjskem in v Primorju, leži zato iz nam popolnoma neumljivih vzrokov skoro 24 ur na ljubljanski pošti in pride naročnikom dostikrat šele tretji dan v roke! To so neznosne razmere, proti katerim moramo odločno nastopiti. Graški tednik »Montagszeitung« sme še isti dan zjutraj v Rakek, Postojno, Trst — na slovenske dnevnike morajo čakati naročniki po dva dni! — Apeliramo na c. kr. pošto ravnateljstvo, da v tem oziru nekaj ukrene.

Imenovanja in premeščenja pri žužni železnici. Imenovan je za postajenačelnika revid. v Donavico Bruno Irgolič pri Sv. Lovrencu. — Premeščena sta višja revidenta Martin Matičič v Bruneck, Emil Culot v Sežano, revident Gavdenčič Pavlin na Opčine, Kristijan Semič v Feliksduf, Renat Manzan v Postojno (vsi so bili evakuirani), adjunkt Anton Petrovič na Opčine, Feliks Kodrič v Sežano (oba evakuirana), asistentje Andrej Černic na Rakek, Marcel Rutter v St. Peter na Krasu, Ivan pl. Zuccatto v St. Peter na Krasu, Henrik Zhelizh na Opčine (vsi evakuirani), Karel Rebolj s Pragskega v Špifeld, provizorični asistent Alojzij Maier iz Slov. Bistrice v Grobelno.

Na današnji umetniški večer gospe Zofije Zvonarjeve v deželnem gledališču slavno ljubljansko občinstvo še enkrat opozarjamo. Večer bo nudil nekaj izrednega, za Ljubljano pa doslej novega. Predprodaja sedežev danes od 4. popoldne dalje pri blagajni deželnega gledališča in zvečer pred predstavo. Začetek točno ob 8. zvečer. — Posredovalnica za goriške begunce.

Na napačni poti. Odkar je stopila v veljavo glede odpovedi nova naredba, so nekatere stranke, so seboj pa še v hišah, v katerih gospodarji sami ne stanujejo, naravnost malomarne. Ne brigajo se za nobeno stvar in tudi škoda se jim ne zdi ničesar. Stranišča za otroci puščajo ponesnažena, hodnike puščajo v nemar in tudi dvorišča do skrajnosti zanemarijo. Če imajo kokoši, jih puščajo delati škodo po drugim strankam oddeljenih vrtnih delih; splošno se je pokazalo, katere ženske so res za pravi red in snago in katere so bile k temu samo prisiljene. Škodo trpi zaradi takih ljudi gospodar sam in tudi druge stranke, ki so za red, kajti, Bog ne daj, da bi se tak malomarnici kaj reklo od strani sosednjih strank. Nastal bi takoj požar, katerega bi zamoglo pogasiti edino le sodišče in zato pa tudi rajši mirnejši ljudje tiho prenašajo te težave ter si iščejo drugih stanovanj. To je pa vse zgolj zaradi tega, ker si mislijo taki ljudje, da jim sedaj ni mogoče odpovedati. Pa so na napačni poti. Ravno to so vzroki, zaradi katerih se stanovanje lahko vsakomur odneva, kakor preje.

Razpisane uradniške službe. Z dnem 1. julija 1917 sprejme se za obseg c. kr. ravnateljstva državnih železnic Trst nekaj uravnicev do uradniške službe, ki morajo biti izšolani srednješolci. Prosilci naj vložijo prošnje takoj, najpozneje pa do 30. marca t. l. pri ekspozituri tega ravnateljstva v Ljubljani ter naj predlo-

že listine v dokaz izpolnitve sprejemnih pogojev, ki so: 1. starost od 17. do 35. leta (krstni ali rojstveni list); 2. avstrijsko državljanstvo (domovinski list); 3. poštenost dosedanjega življenja (spričevalo o dohrem glasu iz najnovejšega časa); 4. uspešen obisk srednje šole, koje zrelostno ali odhodno spričevalo daje pravico enoletnega prostovoljstva (polletna spričevala zadnjih dveh letnikov ter spričevali z adnega polleta in zrelosti, oziroma odhoda, kateri naj se predloži najpozneje (pri trgovskih akademijah najpozneje do 1. avgusta t. l.); 5. popolna telesna sposobnost za izvršujočo železniško prometno službo (spričevalo preiskave po železniškem zdravniku); 6. znanje nemškega službenega jezika (kar naj dokažejo šolska spričevala in potrdi neformalni izpit po uradniku uprave državnih železnic). Prosilci, ki izpolnjujejo vse te zahteve in ki niso dolžni vojaške službe, se sprejmejo s čimnovnim redom z dne 1. julija 1917 kot dobrovoljci s pripomočkom 50 K na mesec (in z dotično draginsko doklado), ki se jo prične izplačevati z dnem nastopa službe. Prosilci, ki odgovarjajo sicer pogojem pod 1. do 6., ki so pa vsled zadnjega vojaškega pregledovanja dolžni vojaške ali črnovojniške službe, sprejemajo se v začetku kot pomožni uslužbenci z dnevno mezdo 2 K ter bodo imenovani pozneje za dobrovoljce, ako bi jih c. in kr. vojno ministrstvo ali c. kr. ministrstvo za deželno brambo opustilo vojaške ali črnovojniške službe. Takim proslcem je službeni činovni red z dne 1. julija tudi zagotovljen, plačo kot dobrovoljci bodo dobivali pa šele od dne imenovanja za dobrovoljca. Sprejeti proslci bodo službovali najprej kot pomožne moči na kolodvoru v obsegu ravnateljstva in bodo potem dodeljeni dne 13. avgusta 1917 železniškemu strokovnemu tečaju (Dunaj ali Praga), katerega stanovišče bode tudi službeni kraj v smislu službenega reda. V teh tečajih bodo morali napraviti uravnice predpisane izpite, nakar bodo po izdelani skušnji iz brzojavne, telefonične in varnostne službe (3 mesece po vstopu) dobivali povišani pripomoček 60 kron na mesec. Istočasno bodo imenovani za uradniške aspirante. Po uspešno končanem železniškem strokovnem tečaju morajo uradniški aspiranti dovršiti še trimesečno šolanje v prometni službi in napraviti praktični izpit, nakar se jim poviša pripomoček na mesečno 100 kron. Imenovanje za uradnika X. službenega reda s plačo letnih 1600 K in določeno stanarino, bo sledilo pri zadovoljvem službovanju najpozneje tekom tret let po 1. juliju 1917. Službeno razmerje se more pa odpovedati upravi državnih železnic še tekom 5 let od dneva imenovanja za uradnika X. službenega reda.

Smrt Radeckijevga veterana. V Logu pri Ljubljani je umrl Matej Verbič, star 87 let, Radeckijev veterani. Služil je pri 17. polku in se udeležil vojne proti Italiji, kjer je bil težko ranjen, vjet in odpeljan na Francosko. Rad je pripovedoval, kako je marširal skozi pet tednov iz Ljubljane na rusko mejo.

Nepoboljšljiva je neka Marija Turšič, ki je bila že večkrat kaznovana radi tatvine, pa so jo sedaj zopet zasačili pri tatvini. Izročena je sodnji v Radovljici.

Največji uspeh je dosegel včeraj v Kino Idealu gigantni film »Velika bitka ob Sommi«. Občinstvo je sledilo temu pretresljivemu igrokazu z napeto pozornostjo. Zanimala je gledalce tudi ameriška veseloigra »Rožni tat«. Od sobote naprej mesto zadnje omenjene igre kriminalen roman: »Profesor Oslander«. Predstave vsak dan od 3. ure naprej. — Predprodaja vstopnic od 11. do 12. ure dopoldne.

Izgubljena je bila rjava suknja. Kdor jo je našel, naj jo proti darilu odda v Gradišcu št. 14.

Zrebanje razredne loterije (4. razred, 1. dan). 100.000 K dobi 71.279. 50.000 K dobi 37.161. Po 10.000 K dobi: 15.857, 105.050. Po 5.000 kron dobi: 1678, 77.307, 78.956, 82.669, 99.340. Po 2.000 K dobi: 22.210, 25.084, 81.189, 40.577, 45.427, 99.157, 110.142, 112.721. Po 1.000 K dobi: 1547, 3751, 6586, 6599, 9308, 16.179, 22.015, 31.804, 34.194, 37.834, 40.296, 41.606, 50.457, 52.718, 52.813, 52.935, 56.459, 64.501, 66.958, 67.448, 69.060, 75.048, 77.069, 88.543, 106.702.

Aprovizacija.

+ Krušne komisije bodo uradovale v petek 16. marca od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo krušne in maščobne izkaznice.

+ Izkaznice za kavo se sedaj ne bodo izdajale, ker se uvedejo nove izkaznice. — Na izkaznice za kavo, katere imajo stranke že rokavi in so veljavne le do 17. marca, pa se

samore do preklica še nadalje knopovati kavo.

+ Saharin kot nadomestilo za sladkor se prične, kakor poročajo z Dunaja, prodajati po 20. marcu. Najprej bo uveden v kavarnah.

+ Živila na Nemškem. Berlin 11. marca. (Kor. urad.) Wolffov urad javlja: Ameriška trgovska zbornica v Berlinu prijavlja v listu »Weekly Report« z dne 3. marca obširen članek, v katerem naglašja, da bodo zaloge živil na Nemškem zadostovale do prihodnje zetje. Opozarja, da je Nemčija pridelala leta 1916 žita in pšenice 14.550.000 ton, leta 1915 pa 13.008.000 ton.

Književnost.

— »Hrvatska njiva« je naslov novemu tedniku, ki je začel izhajati v Zagrebu in čigar prvo številko smo prečitali s toliko večjim zanimanjem, ker je v njej izrečenih nekaj besed, ki veljajo tudi za nas Slovence. »Hrvatska njiva«, ki jo izdaja dr. Dragan Novosel, si je pridobila za sodelavce jako odlične sodelavce in že naslovi njihovih napovedanih spisov kažejo na sistematično pripravo za uredništvu. V prvi številki formulirane naloge novega lista. Za glavni problem hrvatskega narodnega življenja je »Hrvatska njiva« spoznala v demokratskem zedinjenju vseh narodnih sil za delo in za notranjo narodno konsolidacijo. Potreben je naroden, materijalen in moralen preporod naroda, sicer nastanejo nedogledne posledice. Kakor ves svet, se morajo tudi Hrvatje organizirati za čas po vojni in nihče ne sme odvaliti od sebe odgovornosti za daljnji gospodarski, politični in kulturni razvoj naroda. Temu namenu bo služila »Hrvatska njiva«. Hrvatska ima dosti strokovnih in beležniških časopisov, nima pa časopisa, ki bi se kot predstavljatelj kulturnih, političnih, gospodarskih in socialnih prizadevanj bavil z vsemi vprašanji javnega življenja, podpiral vse zdrave težnje in kritično osvetljeval vse nedostatke. To nalogo hoče prevzeti »Hrvatska njiva« in bo pospeševala konsolidiranje narodnih sil s sedanjostjo ter pripravljala narod na življenjska vprašanja prihodnosti, to se pravi, s temeljitim oranjem pripraviti setev, ki naj enkrat prinese obilno žetev. Začetek »Hrvatske njive« je srečen. Članki o vojni in po njej izviročeni gospodarskih razmer, o politiki, o Matičnih knjigah za mladino, o razmerju med hrvatsko inteligenco in narodom, so jako dobri in jako podučni. Poleg teh prinaša list še razpravo iz zdravilstva (Ehrlich in Mečnikov), literarno oceno (Ogolič v hrvatskem prevodu) ter več krajših političnih, gospodarskih in literarnih razprav. »Hrvatska njiva«, ki bo zanimala tudi vsakega slovenskega izobraženca, velja na leto 30 kron, toplo priporočamo. Naročila je pošiljati na naslov: »Hrvatska njiva«, Zagreb, Mikoličeva ulica 8.

Razne stvari.

* 1000 kron za vrečo moke. Nekemu zagrebškemu trgovcu je bila ponudena pšenična moka, če plača za vrečo — 1000 kron.

* Premog iz Srbije. Tekom meseca marca pripeljejo na Ogrsko in Hrvatsko 1700 vagonov srbskega premoga. Premog je iz raznih premogokopov in postavljen na postaji Vlaško polje za izvoz.

* Razočarana zaljubljenka. Iz Budimpešte poročajo, da se je zastupila bogata veleposestnica Potocka. Mislila je, da se z njo poroči neki nadporočnik, a ker se je ta zaročil z drugo, se je zaljubljenka usmrtila.

* Za pol milijona kron olja zaplenjenega. V Zagrebu so razni trgovci skrivali olje pri špediterjih in po raznih skladiščih. Sedaj je iztaknila policija 105 sodov s 25.000 litri francoskega namiznega olja, vrednega nad 420.000 kron in ga zaplenila.

* Urad za prehrano obtožen radi navijanja cen. V Segedinu je tamkajšnji mestni urad za prehrano poleg drugega prodajal tudi mlo, katero je dal sam pripravljati. Prodajal je mlo po 8 K kg. Ker je bila tako prekoračena maksimalna cena, je obtožen ta urad radi navijanja cen.

* Posojilo Turčiji. Konsorcij avstrijskih in ogrskih bank se je dogovoril s turško vlado, da posodi Turčiji 240 milijonov kron. Obresti bodo plačevali po 7 odstotkov. Po dogovoru je posojilo vrniti 7 do 12 mesecev po sklepu miru, lahko pa se tedaj tudi premeni v dolgotrajno posojilo.

* Posredovanje ženitovanj. Dunajsko policijsko ravnanstvo je prepovedalo obrtoma izvrševano posredovanje ženitovanj. Več takih obrtovanj je že bilo kaznovanih in

so bili njih rekursi odbiti. Policija utemeljuje svojo prepoved s tem, da tako posredovanje škoduje pravni veljavi zakona in vzbuja javno pohujšanje.

* Porodi v Gradcu. Uradni izkaz o porodih v Gradcu v januarju 1917. poroča, da je bilo rojenih v tem času 276 živih in 27 mrtvih otrok. Torej osem odstotkov mrtvih. Med živimi otroci je 125 zakonskih in 151 nezakonskih: torej 54 odstotkov nezakonskih. Med živorojenimi je bilo 137 dečkov in 139 deklic, torej kakor že večkrat, več deklic kakor dečkov.

* Visoki državni uradniki pri odmetavanju snega. Poziv vojaškega poveljstva na vse prebivalstvo Berlina, naj se oglašje prostovoljci za odmetavanje snega, je našel odmev tudi med najvišjimi uradniki in krogi. Tako je bilo videti v Berlinu pred naučnim ministrstvom državnega podtajnika dr. Chavvina in pravega tajnega višjega vladnega svetnika Rentwiga z mnogimi vladnimi in drugimi svetniki, ki so odkopavali sneg. Avstriji sicer hodi dimo pridno po duševna posojila v Berlin, a takih izgledov ne bomo posnemali.

* Iztirani vojvoda. Stari vojvoda Chateau-Thierry je sicer rojen Francoz, a ker je Francija republika in ne mara kralja, ki bi ga vojvoda rad spravil na prestol, živi gospod Chateau-Thierry na Angleškem. Tam se je gospod vojvoda ravnal po starem načelu francoskih monarhistov. »Pri zarotah je vse dovoljeno«, a angleška vlada ni bila tega mnenja in je vojvodi ukazala, naj zapusti angleško ozemlje. Vojvoda pa pozna angleške postavne in angleška sodišča ter se je proti iztiranju pritožil, češ, ker ni konspiriral proti Angleški, ga ta sploh ne sme iztirati. Stvar se ni sodnijsko dognana, vzbuja pa na Angleškem in na Francoskem veliko pozornost.

* Zapeljana in zapuščena. Na Dunaju je vložil oče umobolnega dekleta tožbo proti odvetniškemu kandidatu dr. Moricu Bolnerju, ki mu je zapeljal hčer. Dekle je bilo izredno lepo, pošteno in dobro vzgojeno. Bolner ji je obljubil, da se z njo poroči, jo zapeljal in jo potem zapustil. Zapeljanka je rodila otroka, ki je kmalu umrl, nesreča, ki jo je zadela, je pa tako vplivala nanjo, da je postala melanholična in bila končno spoznana za umobolno. V sanatoriju upajo, da se dekle sčasoma pozdravi. Sodišče je obsodilo Bolnerja, da mora zapeljaneemu dekletu plačati 10.000 K odškodnine in mesečno do smrti po 160 kron.

* Aprovizacija Anglie. V Angliji imajo domače pšenice okoli 50.000 vagonov in toliko tuje v raznih skladiščih. Ker Angleži jedo samo pšenični kruh, nimajo doma drugega žita. Imajo nekaj turške in ječmena, ali to porabljajo za krmo živine. Vse angleško žito bo zadostovalo za kakih sedem tednov, ako ne bo zunanega uvoza. Živine, mleka, jajec imajo nekaj doma, ali ne toliko, kolikor potrebujejo. Sladkorja nimajo prav nič. Angleži nimajo doma niti polovice hrane. Sedaj jim manjkajo posebno drva. Za zgradbo ladij se porabi mnogo lesa. Prej so ga uvažali iz Skandinavije, sedaj je ta pot zaprta. Vlada je zaplenila vse zaloge lesa in drv in kar se uvozi, je vse državna last.

* Tisočletnica kronanja hrvatskega kralja Tomislava. Leta 1925. poteče tisoč let, odkar je bil na duvanjskem polju v Bosni, v nekdanjem slavem in velikem mestu Delminium (sedaj Duvnu) koroniran hrvatski kralj Tomislav. Na tem polju so se zbrali leta 925. po zmagah nad Franki in Alemami, po porazu Hunov in po nadvladanju Pečenegov in Bolgarov zastopniki celokupnega hrvatskega naroda ter so izbrali kneza Tomislava za svojega kralja — »prvovencega«. V Duvnu se je osnoval poseben odbor, ki hoče v spomin tega historičnega dne sezidati na duvanjskem polju veliko spominsko cerkev s hospicem. Pokroviteljstvo nad tem odborom je prevzel zagrebški nadškof dr. Ante Bauer.

* Pšenica pod varstvom sv. Antona. »Venkov poročajo: Neka gospodinja je zaprla pšenico v visoko skrinjo v sobi in na skrinji napravila oltar, prevlečen z narodno tkanino, na sredi je bila slika sv. Antona, na strani so gorele sveče. Gospodinja je klečala in molila k sv. Antonu, naj jej obvaruje pšenico pred rekvizicijo. Ali premalo je bila oprezna, pa se povedala svoji sosedki, kako je skrila pšenico in jo izročila v varstvo sv. Antona. Sosedka pa tudi ni mogla molčati, pa je povedala komisiji zapupano tajnost. Ko je komisija prišla v soboto, je rekel član komisije proti sv. Antonu: »Sveti Anton, ali nam daš pšenico?« Sveti Anton je molčal, kar pomeni, da nima nič proti temu, in komisija je odprla »oltar« in našla pšenico.

* Preganjeni delniški ravnateli. Na zahtevanje dunajskega deželnega sodišča je policija v Budimpešti aretovala ravnatelja delniške družbe za kupčijo z žitom, Rudolfa Poora. Budimpeštansko državno pravdnstvo pa je Poora zopet izpustilo, češ da dunajsko sodišče ni zadosti natančno dokazalo, kako kaznjivo dejanje je storil Poor, o tem, da bi bil Poor kot ogrski državljani izročen avstrijskemu sodišču, pa še govora ni. Zdaj poročajo listi, da se je dunajsko sodišče vnovič obrnilo v Budimpešto, naj začne tam kazensko postopanje proti ravnatelju Pooru zaradi zapelejanja k zlorabi uradne oblasti, v zvezi z velikanskimi goljufijami voditelja štajerskega deželnega kulturnega sveta Jos. Petra in njegovega zaveznika G. Krausza, ki sta že oba zaprta.

* Časi so se izpremenili. Ugleden nemški gospodarski list je našel presenetljivo resnico. Ta list pravi, da je socialno izravnavanje (ki je še v povojih) povzročilo kriče nesoglasje v denarnem oziru. Demagojični značaj avstrijskega parlamentarskega življenja — meni list — je to nesoglasje še poostri. Zviševanje uradniških plač je vedno nehalo pri petem činovnem razredu in tako je nastalo uprav smešno dejstvo, da se prejemki ministerjalnega svetnika, izza časa Marije Terezije niso pomnožili in da mora dvorni svetnik, o katerem je cesarica Marija Terezija rekla, da mora imeti kočijo in konje, če naj stanu primerno živi, sedaj živeti kakor kak malomeščan. Res, strašna je usoda dvornih svetnikov; vsaj tristo krat jih danes več kakor ob času Marije Terezije, pa še vedno iste prejemke.

* 60letnica odličnega češkega časnikarja. Te dni praznuje glavni urednik bivšega praškega »Časa« Jan Herben svojo 60letnico. Jan Herben spada med najodličnejše češke in slovanske publiciste in njegove zasluge za češko politiko in kulturo so izredne. Herben je tudi nadarjen pisatelj in poleg njegovih političnih spisov si je stekel slavo in priznanje zlasti s svojim romanom »Do tretjega in četrtega pokolenja« in svojimi narodopisnimi študijami »Moravske slike«, »Slovaški otroci«, »Hostišov«. Važno vlogo je igral Herben tudi v češkem kulturnem boju devetdesetih let. Jubilar praznuje 60letnico svojega rojstva čil in zdrav. Češki narod je ponosen na tega izrednega moža, ki je imel vsekdar mnogo stvarnih nasprotnikov, pa ravno toliko osebnih častilcev.

* Zanimivo razstavo so minolo soboto otvorili na Dunaju v muzeju za industrijo in umetnost. Tu je videti vsakovrstne podobe, risbe in lepake iz sovražnih in iz nevtrahnih dežel: vse se tičejo sedanje vojne. Najbolj zanimive stvari je pač vzele cenzura, a že to, kar je razstavljeno, omogoča spoznati, kake pojme imajo drugod o vojni in kako vse drugače znajo risarji in slikarji zlasti na Francoskem delati propagando. Posebno značilni so tudi angleški lepaki, ki so bili nabiti po celi Angleški, da bi ljudje prostovoljno vstopili v armado. Menda je ni dežele, kjer bi se bili umetniki tako udeležili vojne propagande, kakor na Angleškem. Pretresljive so posebno tudi slike iz Belgije in slike o umikanju Srbov čez Albanijo ter potop »Lusitanije«. Najlepša dela so ustvarili francoski slikarji in risarji.

* Rodbinska založnja. Brazilski konzul na Dunaju Karel Jaeger je do lanskega leta prav zadovoljno živel s svojo ženo Emo. Lani jima je umrl 7 let star otrok, ki ga mati ni mogla pozabiti. Ko je konzul dobil poziv, naj se vrne v Brazilijo, ni hotela žena iti z njim, nego je sklenila, da si konča življenje, da bi vsaj v grobu bila združena s svojim otrokom. Ko je konzul prišel v soboto zvečer domov, je našel svojo ženo brez zavesti v postelji. Gospa se je bila ustrelila z revolverjem svojega brata. Ko je konzul zagledal svojo ženo, ležeko v krvi, je pograbil revolver in se ustrelil v glavo. Bil je na mestu mrtve. Ta strel je pa gospo Jaeger vzbudil iz brezavestnosti. Zmogla je še toliko moči, da je šla klicat soseda na pomoč. Tam so jo zadržali in poklicali zdravnika, ki je dal težko ranjeno gospo odpraviti v bolnišnico.

* Sovražnica možkih. Gospodična Francis Graham, ki je pred nekaj časom umrla v Londonu, je bila stara devica in milijonarka. Zapustila je oporoko, v kateri je izjavila, da svoji edini sorodnici, ženi nekega angleškega oficirja, ničesar ne zapusti, češ, »ženska, ki se legitimno ali nelegitimno izroči kakemu moškemu, je ničvredno in brezčastno bitje.« Vse svoje premoženje — nad dva milijona kron — je gospodična Graham zapustila angleški cerkvi. Sorodnica, ki ni nič dobila, je poskusila sodnijskim potom svojo srečo. Predložila je že leta 1913 sestavljeno

no oporoko, v kateri je bila ona določena za edino dedinjo, ter trdila, da zapustnica ni bila pri zdravi pameti, ko je napravila drugo oporoko. Toda izkazalo se je, da pokojnica od trenutka, ko se je njena sorodnica poročila, ni hotela o njej nič več slišati, da je vedno sovražila moške in da je bila popolnoma pri zdravi pameti, ko je napravila svojo drugo oporoko. Milijonska zapuščina pojde torej v kaso angleške cerkve.

* Specijalist za tatvine na železnicah. Že dolgo časa je iskala policija nekega Deziderja Schreiberja, ki je izvršil na železnicah in zlasti na progi Dunaj - Budimpešta nebroj tatvin. Zasačila ga je budimpeštanska policija. Schreiber je bil oblečen za ritmostra in se je z brzovlakom peljal iz Dunaja v Budimpešto. Vedel se je tako sumljivo, da so ga prijeli in preiskali njegov kovčeg. Našli so v njem 14 denarnic, v katerih je bilo nad 2000 kron. Schreiber je imel sotrudnika Aleksandra Strasserja. Navadno sta delala tako, da sta sopotniku v kupeju dala piti vino, v katerem je bilo uspavalno sredstvo, in ga potem oplenila. Schreiber je bil že vsega skupaj 15 let zaprt. Ko so ga prijeli, je dejal, da je ritmostra in da mu je ime baron Farkas; imel je tudi potni list na to ime in skoro bi se bil zmazal, da ni postajenačelnik na kolodvoru, kjer so ga prijeli, energično posredoval, da ga morajo izročiti budimpeštanski policiji. Tudi tam je še hotel igrati barona in ritmostra, a neki detektiv mu je kratko rekel: Nič ne govorite, vi imate na desni roki tetovirano srce in sidro. Ko so pogledali roko, se je izkazalo, da je detektiv pogodil resnico in Schreiber je bil razkrinkan.

* Papir za časopise. Navzlic temu, da je bilo mnogo časopisov prisiljenih omejiti obseg in naklado svojih izdaj, se je vendar — kakor se uradoma poroča — izkazalo, da ne zadostuje papir, ki se izdeluje, da bi bilo zagotovljeno izhajanje vseh avstrijskih časopisov v sedanjem obsegu. Tudi se uradno pojasnjuje, da morajo avstrijske papirnice zalagati ogrske časopise in časopise v raznih nevtrahnih državah. Zato se bo množina papirja za avstrijske časopise zopet omejila in obenem odredila enakomerna razdelitev papirja. Trgovsko ministrstvo je izdalo naredbo, s katero se ustanovi razdelilno mesto za papir in bo vsak časopis dobival papir po uradni dognani kvoti. Dalje določa naredba, da morajo v marcu porabiti časopisi, ki dobivajo mesečno 10 vagonov papirja 20 odstotkov manj kakor doslej, časopisi, ki porabijo 20 vagonov mesečno, 25 odstotkov manj, časopisi, ki porabijo mesečno več kakor 20 vagonov papirja, pa 30 odstotkov manj kakor doslej. Tudi se določa, da sme besedilo časopisov, ki izhajajo enkrat na dan, obsegati na teden največ 70 strani normalne oblike (1161 kvadratnih centimetrov). — Vedno postaja bolje!

* Pustolovka. V Cvitavi leta 1891. rojena Klara Manke je prišla pred kazensko sodišče v Draždanih; obtožena, da je nekega trgovca v Vratislavi ogoljufala za 10.000 mark, nekega trgovca v Draždanih pa za 1080 mark. Ta mlada Klara ima že jako živahno preteklost. Služila je pred nekaj leti kot vzgojiteljica na Ogrskem in tam so se ji odprle oči. Pobežnila je z mladim kavalerjem in potovala z njim po Evropi. Izdajala se je za aristokratino ter se leta 1915. v Vratislavi seznanila z 42letnim bogatim trgovcem. Temu je povedala, da je grofica Carnap-Bornheim, da je njen mož general in da ima dnevni dohodek 500 mark. Trgovec in vsa njegova družina so bili kar navdušeni za lepo, prijazno in zabavno pustolovko in trgovec se je dal opehariti najprej za 20.000 mark in potem še za 10.000 mark. Pustolovka je zapravila denar v nekem kopalšču v družbi z mladim ljubimcem in se potem zopet z jako povojnim uspehom lotila novih sleparij. Nekateri osleparjenci taje vsako škodo, a menda le iz ozirov na svoje žene, a zgoraj navedena dva slučaja sta prišla vendar pred sodišče in je bila Klara Manke obsojena na dve leti. Pri razpravi je vse strmel nad rafinirano zvljučnostjo, s katero je znala Klara Manke loviti in skubiti svoje žrtve. Ko jo je predsednik sodišča vprašal, kje da se je naučila teh zvijač in kje se je tako pokvarila, je pustolovka hladno odgovorila: Tam, kjer sem bila za vzgojiteljico.

* Na sramotnem odru. Oderuštvo z živili je dalo na Dunaju povod, da so vpeljali nekaj sramotni oder, da namreč javno nabijejo zapisek vseh tistih, ki so bili obsojeni zaradi nepoštenosti z živili. Razglašeni je že 1249 takih zapiskov, kar gotovo priča, da je oderuštvo z živili prav razvito. Doslej so prišli na ta sramotni oder največ le branjevke, kramarji, polji, krčmarji in drugi taki

ljudje. Veliki goljufi so doslej imeli »srečo«. Zdaj je začel pihati drug veter in zdaj je pričakovati, da pride na sramotni oder celo vrsta moških oseb. Začetek je že storjen.

* O ruskih amaconkah pripoveduje Ludvik Naudeau v pariškem »Journalu«. Precej v začetku vojne se je prijavilo mnogo žen, ki so si želele bojevati se ob strani svojih mož. Nikakor jih ni bilo mogoče pregovoriti in prepričati, da žena ni rojena za puško in bodalo in za težko življenje v zakopih. Kot prva se je prijavila neka Izoldeva Opolovna, ki ni hotela pustiti svojega očeta, polkovnika, samega na bojnem polju. Stopila je kot prostovoljec v polk svojega očeta, in ko je bil polkovnik smrtno ranjen, je budila v njem in v vsem polku nove nade. Na podoben način je prišla na bojne poljane tudi Marija Bjelovjeskaja, ki je odnesla težko ranjenega polkovnika svojega oddelka na lastnih plečih iz ognja. Za to je bila odlikovana z redom sv. Jurja. Deklica z imenom Kokovceva izvršuje od začetka vojne težko službo kot običajni kozak in je izvršila baje že mnoge težke naloge v poizvedovalni službi. Sedaj leži ranjena v petrogradski bolnišnici. Iz stare vojaške družine je Olga Sergejevna Sidlovskaja. V vojni je izgubila dva brata. Odstrigla si je lase in je prostovoljno vstopila v 4. huzarski polk, ki se je proslavil s tem, da se je v njem kot trobentač bojevala junaška žena Aleksandra Durova proti Napoleonu leta 1812. Najzanimivejša je Zoa Smirnova, ki je vstopila v rusko armado s 14 drugimi 14—16letnimi dekleti. Meseca avgusta 1914 je ušla skrijaj iz očetove hiše v Moskvi. Odšla so na fronto, kjer so jih častniki in vojak sprejeli z velikim veseljem. Bile so za sposobne spoznane in prideljene v armado. Odkorakale so z armado proti Lvovu. O ženah-vojakih piše Zoa Smirnova tako — le: Nekaj nam je bilo jako težko: da smo

se morale dati ostriti. Zato smo skoro jokale. Naš polk je prehodil celo Galicijo in prikorakale smo do samih Karpatov. Nastali so uporni boji. Me ženske nismo nikdar zaostajale za moškimi. Perazdelili so nas med vojake, ki so se nahajali v ognju. Načelne smo se streljati in naš najlepši dan je bil, ko smo dobile puško prvič v roke. Pozabile smo svojo dekleško preteklost in smo se z vso dušo oklenile vojaškega življenja. Najbolj surovi vojaki so se vedli mirneje proti nam. Ko so pričeli Nemci svojo strašno ofenzivo in ko so začele padati velike granate, sta Kura in Lidija pričeli klicati mamo, zakaj tako mladi sta še bili, komaj da sta izpolnili 14. leto. Mislim, da sem i jaz klicala mater. Vse smo vpile, i moški so bili v strahu. V Karpatih je padla 15letna Zina Morozovna. Zadelo jo je granata, ki jo je raztrgala. Drugi dan smo si navsezgodaj ogledale mesto, kjer je padla, pobrale smo raztresene ude, položile jih v grob, zagrebile smo odmrznile naprej. In nič več ne vem, kje je Zinin grob. Daleč tam nekje med visokimi karpatskimi gorami. Zoa Smirnova je bila sama dvakrat ranjena, enkrat v nogo, pozneje pa v pljuča. Odlikovana je bila z redom sv. Jurja in služi kot podčastnik za fronto v neki bolnišnici.

Gospodarstvo.

— Spomladanska posetvena delala. Z ozirom na dejstvo, da je pri bližajočem se pomladanskem posetnem delu pričakovati znatnega in zelo občutnega pomanjkanja delavskih moči, je 5. armadno poveljstvo (odd. Q.) pri višjem armadnem poveljstvu doseglo, da mu je dalo na razpolago dva motorna pluga s potrebnim moštvom vred, da se to pomanjkanje vsaj deloma odpravi ter izkoristi vsaka tudi najmanjša ped zemlje za posetev žita ali krompirja. Ta pluga — sistema Komnick — sta že na potu v Ljubljano. Da se pa kar najbolj izrabita pri oranju in obdelanju za kulturo pripravnega sveta, katerega bi sicer lastniki vsled pomanjkanja delavskih moči sploh ne mogli preorati in obdelati, so dobila c. kr. okrajna glavarstva in pa ljubljanski mestni magistrat nalog, čim preje dognati, kje leži svet, ki se ima zaorati, čigav je, kdaj se naj preorie in pa, koliko meri njega površina v hektarjih. Kdor se v Ljubljani zanima za ta motorna pluga, dobi potrebna pojasnila in navodila v mestnem gospodarskem uradu ob navadnih uradnih urah. Odškodnina za oranje se odmeri z upoštevanjem amortizacijske kvote, stroškov obratnega materiala in delavskih mezd, ki so v dotičnem kraju običajne; najbrže ne bo presegala 28 do 30 kron za preoranje enega orala (= 56 hektarjev) sveta.

Darila.

Darilo. Gospa Evgenija Raspi je volila spominsko darilo za okrepčevalno službo v znesku 30 kron.

Za mestne uboge je namesto venca pokojnemu gospodu Leskovcu

daroval kavarnar g. Fran Krapež 25 kron.

Prostovoljni darovi za »Vdovski in sirotilski sklad c. kr. črnovoj. okr. poveljstva št. 27 v Ljubljani. Glasom poročila upravnega odbora so došli temu skladu sledeči denarni prispevki: IV. iz k. a. z. Karel Pollak, tovarnar, Ljubljana, 2000 K; dr. Gilbert Fuchs, nadporočnik, 50 K; Franc Gombač, nadporočnik, 50 K; Trboveljska premokopna družba 100 K; župni urad Vič 40 K; dr. Josip Tičar, nadzdravnik, 20 K; Franc Kollmann, c. kr. dvorni dobavitelj, 1000 K; dr. Ignac Rutar, nadporočnik, 50 K; župni urad Roče 18 K 40 v; župni urad št. Viška gora 86 K 50 v; Oton Seydl, zobozdravnik, Ljubljana, 5 K; občinski urad Zagorje ob Savi 200 K; Rudolf Strnad, poročnik, računovodja, 10 K; Ivan Meršnik, Smerje, 20 K; župni urad Pečine 20 K; pisarniško osobje c. kr. črnovoj. okrajn. poveljstva št. 27 32 K; moštvo obrežnega varstvenega oddelka Brovini 142 K 88 v; dr. Silvester Morpurgo, polkovni zdravnik, 50 K; Alojzij Pauschin, trgovec, Ljubljana, 11 K 10 v; Pavel Seemann, trgovec, Ljubljana, 100 K; mestna občina Kranj 100 K; Ferdinand Polak 5 K; Franc Crobath 10 K; I. & A. Majdič 10 K; Rajmund Marenčič 5 K; Ivan Savnik 10 K; Josip Logar 10 K; F. Dolenc 10 K; Karel Šavnik 20 K; Josip Likozar 10 kron; Franc Berjak 20 K; Feliks Urbanc 10 K; Ana Merk 10 K; Ivan Potonik 5 K; Ivan Rakovec 20 K; Vinko Majdič 100 K; Ivan Kummer 2 K; Janko Engelmann 4 K; Uršula Jelkovec, 1 K; Marija Šumi 2 K; Marija Kanduž 1 K; Frančiška Čenčič 2 K; Bartl Kušan 2 K; K. Windischer 2 K; Kristina Birk 1 K; Mavricij Mayr 2 K; Frančiška Hlešč 5 K; Marija Jeglič 2 K; Uršula Anzelc 1 K; Janko Sajovic 10 K; Konrad Pučnik 2 K; Marjeta Česen 2 K; Marija Geiger 3 K; Matija Golob 1 K; Franc X. Sajovic 20 K; Marija Mayer 2 K; tvrdka Merkur 20 K; Zdravko Kranjc 2 K; Anton Šlamberger 5 K; Lovrenc Rebolj 4 K; Cila Pogačnik 1 K; Antonija Gogala 1 K; Alojzija Šumi 2 K; Franc Kuralt 2 K; Adolf Rohrmann 4 K; Josip Golob 10 K; Antonija Hrovatin 4 K; knjižničarstvo Illyria 10 kron; Ivanka Rabič 2 K; Marija Likozar 10 K; Frančiška Schindler 2 K; Mestna hranilnica 100 K; Ciril Pirc 3 K; dr. Eduard Šavnik 20 K; dr. Eduard Globočnik 2 K; dr. Valentin Štempihar 4 K; T. Pavšlar 2 K; vsi iz Kranja.

Upravništvu naših listov so poslali:

Za Ciril. Metodovo družbo: Poročnik Vlado Sešek z bojišča 10 K; Ivan Sinkovec iz Vrhnike 20 K, nabrano v veseli družbi v gostilni Ivana Oblaka na Vrhniki; rodbina ravnatelja Fr. Gerbiča v Ljubljani 10 K, mesto venca na krsto pokojnega trgovca g. Zdravkote Leskovca, in Fr. Krapež, kavarnar v Ljubljani, 20 kron, mesto venca na krsto g. Zdravka Leskovca. Skupaj 60 kron.

Za »Ranjene vojake domačega polka«: Povodom žitne komisije občine Trata se je nabralo na predlog g. Palečka ob prisotnosti g. župnika Rajčevića od zaposlenih gospodov 30 kron.

Za »Domevno«: Avgust Petrič, hran. oficijal v Ljubljani, 10 K. v počaščenje spomina pok. prijatelja trgovca Zdravka Leskovca.

Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastalna in tisk »Narodne tiskarne«

Pozornost vzbuja v tej številki našega lista od Mat. Dežman inserirani nadomestek za jedilno olje. Ta sicer ne vsebuje oljne masčobe, po okusu se pa prav nič ne razlikuje od najfinjšega namiznega olja in služi kot zabela za vsakovrstne solate. (606—1)

Srbečico, gorečico in nesnago kože odpravi Fellerjev antiseptični, razkužilni, bolečine tolažeči rastlinski esenci fluid z znamko »Elsa-fluid«. Predvojne cene. 12 steklenic franko veljalo samo 6 K od lekarne E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 238 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Zlata svetinja
Berolin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kozm.

Seydlin

Čisto za zobe

Dobiva se

Izdeluje

O. Seydl

Štitarjeva ulica 7.

Tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, znanec in prijateljcem, da je naš ljubljani sin, ožir. brat in svak, gospod

Rudolf Špan

desetnik 20. lovskega bataljona

dne 8. marca ob 3. uri pop., previden s sv. zakramenti in udan v voljo božjo, v rez. bolnici Hatterschloss-Gradec mirno v Gospodu zaspal v starosti 27 let. Nepozabnega pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Planina na Štajerskem, 10. marca 1917.

877

Žalajoča rodbina Španova.

OTON plem. DETELA

komtur Frano Jožefovega reda z zvezdo, vitez reda železne krome III. vrste, ud gosposke zbornice državnega zbora, predsednik komisije za pogoždovanje Krasa, bivši deželni glavar v vojvodini Kranjski in graščak pri Sv. Duhu

dne 12. marca 1917 po kratki bolezni, previden s tolažili sv. vere v 78. letu mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil dne 14. marca ob 4. uri popoldne od grajske kapelice pri Sv. Duhu na pokopališču v Žabnici.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v Stari Loki, Crngrobu in Žabnici.

Grad pri Sv. Duhu pri Škottji Loki, dne 13. marca 1917.

878

Forman

profi nabodo

Učink. premetalji! Podica 40 cm.

Najugodnejši dar vojakom na bojišču.

Fellerjev dobrodejni, poživljajoči rastlinski esenci fluid z znamko

ELSA-FLUID

odstrani bolečine v udih.

Predvojne cene. 12 steklenic franko 6 kron Lekarne E. V. Feller, Stubica, Elsatrg št. 238 (Hrvaško). Čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil.

Kostanjev les

do 2 m dolg, cepčen 10—30 cm v prerezu kupuje **VINKO VABIČ, veletržec, zalec, Juznoštajersko.**

Le ponudbe z navedbo skrajne cene, množine in roka dobave naj se vpošilja! Točno plačilo. — Kulantno poslovanje. Kupujem tudi mehak les, bukove in hrastove hlode ali deske.

524

V našem se odda

gostilna

v c. kr. kobilarni Lipica pri Trstu, s poleg priradajočim stanovanjem, hlevi, vrtovi in poljem, proti letni najemščini K 4000.—, katera se plačuje v četrtletnih obrokih. V našem se odda za dve leti in sicer od 15. maja t. l. naprej. C. kr. kobilarna da najemniku na leto 34-krat brezplačno voz za njegove potrebe, ter 6 m drv. Kavcije je položiti K 500.— Invalidi imajo prednost. — Ponudb je poslati na: **Vodstvo c. kr. dvorne kobilarne v Prestranku.** Tam se dobe tudi vsi nadaljnji podrobnejši podatki.

823

Proda se skoraj nova

: BERDA. :

Ljubljana, Pod Trančo št. 2/III.

837

Stanovanje z vrtom

za majev termin se išče. 866

Ponudbe po pošti na naslov: »Viktor«, Ljubljana, Poštni predal št. 26.

Iščem prim. službe

pri električnih napravah, vodni ali Dieselmotorju. Zmožen tudi vpeljave in popravil. Vstop takoj. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« pod »električar 122/814«.

814

Proda se

hiša z vrtom.

Kladesna ul. 3. Krakovsko predmestje. Več se izve pri g. notarju GALLE v Ljubljani.

874

Mirna stranica brez otrok, išče

stanovanje

v mestu z 1 eventualno 2 sobama in kuhinjo, za takoj ali majev termin. — Kdor mi preskrbi primerno stanovanje dobi 30 kron nagrade. Prijazne ponudbe na upravn. »Slovenskega Naroda« pod »K 30.—/875«.

Kupim

Ljubljanski Zvon

letnike 1881, 1886, 1888, 1889 in vse letnike »Dunajskega Zvona«, dobro ohranjene. Ponudbe z navedbo cene na upravn. »Slov. Naroda«.

876

HENRIK WEISZ,
Nagysalló, Sem. Bars, Ogrsko.

Ustan. 1910. Postavno protokolirana. Dobavlja po povzetju spodaj označene čevlje v vsaki velikosti. Riziko izključen. Zamena dovoljena. S cenikom med vojno ne morem postreči. Par ženskih čevljev K 35.—, K 40.—, K 45.—, K 50.— in K 55.—, par čevljev za strapace (bakancle) K 50.—, K 60.— in K 70.—, par možkih čevljev K 45.—, K 50.—, K 55.— in K 60.—. Otroški čevlji vsake velikosti in zelo poceni. Doza kreme za čevlje 1 krona.

Prodaja še dokler zalega:

cikorijo, kisovo kislino 80%, milo za pranje, silivko in tropinovec.

Naročila za cikorijo in milo izvršuje tudi od 5 kg dalje po pošt. povzetju

tvrdka A. Kušan

Ljubljana, Karlovska cesta št. 15.

Kino Central

v deželnem gledališču.

Samo jutri v četrtek 15. marca ob 4., pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer:

Velika detektivska burka!

Gostovanje dunajskega umetniškega filma.

Meni nihče ne uide ali ČRNA ROKA.

Velika detektivska burka v štirih dejanjih.

V glavnih vlogah: Ernest Tautenhayn, član gledališča ob Dunajčici, Mici Schütz, članica gledališča ob Dunajčici, Liana Haid, članica dunajskega umetniškega filma, Walter Huber, član nemškega ljudskega gledališča na Dunaju, Maks Neu, feld, član dunajskega umetniškega filma, Nelly Hochwald, član nemškega ljud. gled. na Dunaju, Karol Baumgartner, c. kr. dvorni igralec, Kristl Giampetro, član nemškega ljudskega gledališča ob Dunajčici.

Kadar pride mir. Prekrasna drama iz sedanjosti. Ni za mladino.

V petek 16. marca ob 4., pol 6., 7. in pol 9. — V soboto 17. marca ob 4., pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer in v nedeljo 18. marca ob pol 11. dop. in ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer:

Stezosledec kot detektiv.

Drama pustolovca v štirih dejanjih.

Velika burka: **Pimpelmaier na ženitovanjskem potovanju.**

Predstave v petek in v soboto ob 4. uri popoldne in ob 1/26. uri zvečer ter v nedeljo ob pol 11. uri dop., ob 3. in pol 5. pop. so pristopne tudi mladini.

V ponedeljek 19. marca ob pol 11. dop. in ob 3. uri pop., v torek 20. marca ob 4. uri pop., v sredo 21. marca ob 4. uri popoldne:

Družinske predstave z velikim detektivskim filmom: **Slučaj KLERK.**

Napeto zanimivo dejanje.

Iščem ono kuharico

ki mi je hotela na Reki biti za gospodinjino in je kontrakt podpisala ter dala 300 kron kavcije, da bi vodila gostilno. Dvigne naj svoj denar v svoji občini Ptuj na Stajerskem ali pa naj se pismeno obrne na portirja v hotelu Bôhm, Slatina, Slavonija. 863

Učenca

za klesarske obri, s hrano in stanovanjem, sprejme takoj Alojzij Lenček, Ljubljana, Sv. Petra cesta številka 29. 819

Več tesarjev

se sprejme takoj proti dobremu plačilu, stanovanju in hrani v hiši. Zglasiti se je pri Antonu Steiner, Jeranova ulica številka 13 v Ljubljani. 907

Bazar

na Bledu pod kolodvorom, da z blagom vred v najem Jerica Žirovnik v Gorjah pri Bledu. 864

Proda se ozir. da v najem zaradi selitve

mala hiša.

Naslov pove Jakob Šetina, Novi Udmat, p. Moste pri Ljubljani.

Išče se starejša

vzgojiteljica

otrok. Sprejme se le z dobrim pričevalom in referencami. Ponudbe naj se pošljejo upravn. »Slov. Naroda« pod št. 3/801. 811

Natakarica

želi stopiti v službo, v gostilno. Marijo Terezija c. št. 13, soba 36. 865

mesečno sobo

se išče za prvi april. — Poizve se v upravnistvu »Slovenskega Naroda«. 868

DEKLICA

iz dežele želi vstopiti kot trgovska vajenka v trgovino mešane robe. Stara je 15 let, iz dobre in poštene hiše. Ponudbe pod »Poštomest 809« na upravn. »Slov. Naroda«. 809

Mlad trgovski pomočnik

se sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 675

Kdor trpi pomanjkanje petroleja naj si naroči

KARBID-svetilko

po K 12.—, K 16.— in 25.— pri Ant. Ležnik, Borovlje 9, Koroško. 861

Baterije!

Baterije, svetilke ter žarnice vedno v zalogi pri

Vido Bratovž

Ljubljana, Stari trg. 610

Izborna, naravno pristna bela in rudeča VINA

po najnižjih dnevnih cenah dobavlja posestnik vinskih kletij
HUBERT SPITZ, Klosterneuburg
Feldgasse 44, telef. interurb. 29.

MODNI SALON — IVANKA STEGNAR

damski svileni klobuki, slamniki najnovejših oblik in razni nakit, vedno v zalogi.

Vsakovrstna popravila točno in ceno. —

Rimska c. 10.

Podplati

se ohranijo, če se na nove ali malo ponošene čevlje pritrjuje nabitki iz usnja.

Za en par z žebeljski ceno 232

za otroke	za dame in dečke	za gospode
26—35	35—42	40—46
K 1'20	K 1'50	K 1'80

Dobe se v zalogi čevljev »PEKO« PETER KOZINA & Ko., Ljubljana, Breg, nasproti Sv. Jakoba mostu.

Baržun

Višek letošnje mode.

Bogata izbira v različnih kakovostih in barvah.

A. & E. Skabernè

veletrgovina z manufakturnim blagom.

NA IZBIRNO pošilja tudi na deželo: K asne 2652

BLUZE

plaiše, jopice, krila, kostume, nočne halje, porile, modno predmota, športne klobuke in stenske. Zelo solidna trdika: M. Krištofič - Bučar Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša. Fine

otroške obleke in krstne oprave.

Adrija

foto-manufaktura drogerija, Ljubljana,

Selenburgova ulica št. 5.

priporoča veliko zalogo

desinfekcijskih preparatov kakor: Lysol, Lysoform, Kreolin, Formalin, Formalinove pastilje, karbolovo kislino, karbolovo apno itd. itd.

Velika zaloga fotografskih potrebnin in aparatov.

MILO

dobivate v

špecialni trgovini za milo

Milan Hočevar

Ljubljana

Sv. Petra cesta 28.

Istotam

svoče, krema za čevlje, toaletna mila, praški praški l. t. d.

na debelo in drobno.

Gonoktein.

Najnovejšo, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperiju) belemu toku, črevesnemu in mehurnemu katarju itd. GONOKTEIN je uporabljen na čišči kliniki dvor. svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Tonlo ga priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bukovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil.

M. U. Dr. Heinrich, ordinarij Eli-zabetne bolnice v Pragi piše: Gonoktein sem izkusil v mnogih slučajih, posebno v 4 slučajih akutnih — 2 do 3 dni po infekciji — in v 2 slučajih kroničnih 1 leto starih. V akutnih slučajih je nenadano hitro ponehalo peči pri vodi kakor tudi huda voda (Urindrang), kar se čisto ni dalo z drugim lekom ublažiti. Gnojno odtekanje je bilo redko in hitro nehalo. Vse štiri slučaje sem v kratkem času popolnoma izlečil. Posebno v enem slučaju — kožo sem mikroskopično opazoval — po treh tednih isem mogel najti niti enega gonokoka. V nobenem slučaju ni bilo komplikacij, niti v zlezah, niti ni bilo vnetja mošnje. Kronične slučaje sem opetovano pozival in pregledal 4 mesece po izlečenju, a v vsem tem času ni bilo exacerbace zjutraj, (kapije gnojenja) kakor tudi ne neugodnosti pri vodi, vlakenca v vodi so po dvomesečni uporabi Gonokteina popolnoma izginila. Skratka, Gonoktein je pred vsemi preparati, posebno izvisten v akutnih in kroničnih slučajih. 2130

Dobi se po vseh večjih lekarnah. Skatljica K 6 —.

Zahtevajte literaturo in prospekt. Ljubljana: Lekarna Trakčecy. — Zagreb: Lekarna „Salvator“, S. Mittelbach, Jelačičev trg. — Split: Lekarna „K. Gospi Sinjskoj“, J. Bučan.

Proizvajalec: Farmakološko-kemični laboratorij „NERA“ Praga-Vrbovice 552. Dobavitelj vojnega ministrstva in Vojno-zdravstvenega združenja.

Meblor. stanovanje

z 2 ali več sobami ter vporabo kuhinje, išče za takoj ali pozneje boljša manjša družina. Reflektira se tudi na taka stanovanja, kjer je sedaj notri vojaščina.

Ponudbe pod »meblor. stanovanje« na upravn. »Slov. Naroda«. 831

Išče se kuharica

z dobrimi spriči ali za restavracijo. Istotam se sprejme tudi sobarica, zmožna v šivanju in imeti mora tudi veselje do trgovize. 838

Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Kupi se srebro ročno torbico

ali 825

: zlato zapestnico. :

Naslov pove upravn. »Slov. Naroda«

Nekaj tisoč 4 letnih vzgojenih smrekovih sadik

ima oddati 849 graščina na lgu pri Ljubljani.

Slamnate šolne

za dom in

slamnate podolaze za v čevlje sem začel izdelovati na debelo in jih priporočam, kot nadomestilo za drago usnjeno obutev, posebno za delo v sobah. 235

Poskusite, ne bode vam žal.

Fr. Cerar, tovarna slamninkov v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

TURUL-ČEVLI

so najcenejši, dobro in lepo izdelani, po tovarniški ceni prodaja v Ljubljani HENR. SELJAK Prešernova ul. 53.

POSESTVA se kupujejo.

Hrv. slav. banka za parcelacijo in kolonizacijo d. d. v Zagrebu, kupi na Kranjskem, Stajerskem in Koroškem, mala, kakor tudi velika posestva in prevzame tudi posestva v komisijo, za parcelarne in naseljeniške svrhe. — Za varovanja prodajalca ob stroških, sprejema banka direktne ponudbe brez posrednika. 726

Razglas.

Podpisano sodišče naznanja, da se oddajo v zakup za dobo 10 let od 1. svečana 1918, do 1. svečana 1928, hiše številka 144, 145 in 75 v Kranju z dvorišči in magacinom.

V teh hišah se izvršuje veletrgovina z železnino »Merkur«. Interesentje se pozivljajo, da stavijo svoje ponudbe oskrbniku premoženja nedl. Killerjevih dedičev, gosp. Tomo Pavšlerju v Kranju do 1. maja 1917. Po preteku tega roka se bodo hiše oddale v zakup najvišjemu ponudniku.

C. kr. okrajna sodnija v Kranju, oddelek II., dne 13. sušca 1917.

Gospodinja mnogo prihrani

ako si sama pripravi nadomestek jedilnega olja iz

morskega Carraghe mahu

ki na raznih solatah po okusu popolnoma nadomešča na finejšo namizno olje in je zdravju zelo prikladen, četudi ne vsebuje oljne masčobe.

Zavitek mahu najfinejše vrste za 1 liter nadomestnega olja K 1'30, po pošti poslan K 1'50, rekomandirana pošiljatev velja 25 v več.

Navodilo za pripravo, ki je popolnoma priprosta in brez stroškov, je pridejana vsakemu zavitku.

Za poskušnjo pošiljam tudi posamezne zavitke proti predplačilu ali povzetju, sicer se pa priporoča več zavitkov zajedno naročati, da se prihrani nekaj poštne.

Prodaja:

M. Spenko v Ljubljani, Kopitarjeva ulica.

Poštna naročila in denarne pošiljatev naj se pošiljajo na Mat. Dežman v Ljubljani, Kopitarjeva ulica 6.